PROIECTE DE BANCNOTE ROMÂNEŞTI 1921-1947

- CATALOG -

COORDONATORUL SERIEI *BANCNOTELE ROMÂNIEI*
Academician MUGUR ISĂRESCU

În colecția *Bancnotele României* au apărut:

vol. 1: 125 de ani de la prima emisiune de bancnote a Băncii Naționale a României

vol. 2: Emisiunile de bancnote ale Băncii Naționale a României în perioada 1896-1929

vol. 3: Emisiunile de bancnote românești în perioada 1929-1947. Istorie și tehnologie

vol. 4: Proiecte de bancnote românești 1921-1947. Catalog

În pregătire:

vol. 5: Tirajele bancnotelor Băncii Naționale a României (1881-1947)

ISBN 978-973-0-13646-3

© Banca Națională a României, Direcția Secretariat, Serviciul Bibliotecă, 2012

Coperta și layout: Romeo Cîrjan

Prelucrare imagini: Sabina Marițiu

Revizuire text: Liza Dinculescu

Pe copertă: Detaliu din proiectul pentru bancnota de 5 000 lei recto, Gheorghe Chirovici (1943)

Typeset: Candara și Century Gothic

Tipărit de QUAL MEDIA GROUP

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

BANCNOTELE ROMÂNIEI
VOLUMUL 4

Sabina Mariţiu Romeo Cîrjan

PROIECTE DE BANCNOTE ROMÂNEŞTI 1921-1947

- CATALOG -

BUCUREŞTI
2012

CUPRINS

INTRODUCERE

7

PARTEA I

Proiecte de bancnote din primul deceniu interbelic (1921-1929)

11

PARTEA a II-a

Proiecte de bancnote din cel de-al doilea deceniu interbelic (1930-1939)

37

PARTEA a III-a

Proiecte de bancnote din perioada 1940-1947

127

PARTEA a IV-a

Proiecte de medalioane şi filigrane

271

INDEX ONOMASTIC

303

INTRODUCERE

Volumul al IV-lea al Seriei *Bancnotele României* este dedicat proiectelor de bilete de bancă executate pentru BNR pe parcursul a aproximativ trei decenii, între anii 1921 şi 1947. Cele 274 de proiecte publicate în acest volum sunt păstrate în arhiva R. A. Imprimeria Băncii Naţionale a României şi se constituie într-o colecţie unică, de importanţă excepţională pentru istoria banilor româneşti.

Evenimentele politice şi evoluţiile economice din această perioadă au influenţat în mare măsură concepţia asupra elaborării bancnotelor româneşti, atât din punct de vedere al tehnologiilor de tipar utilizate, cât şi din cel al designului. În acest dublu sens al evocării evoluţiei bancnotei româneşti în perioada interbelică, trebuie să amintim, pe de o parte, că opţiunea tradiţională a politicii româneşti pentru Franţa şi Marea Britanie îşi regăseşte reflexe şi în marile opţiuni financiare ale României, de la împrumuturile de stabilizare din timpul Marii Crize Economice la comenzile pentru fabricarea biletelor executate la Banca Franţei sau la Bradbury Wilkinson & Co.

Pe de altă parte, este de remarcat că generalizarea tehnologiei tiparului biletelor de bancă în policromie pe parcursul anilor 1920-1930 a dat naştere nu numai unor noi modalităţi de securizare a acestora, dar a creat noi câmpuri de exprimare artistică a mesajului fiduciar pe care dorea să-l transmită instituţia emitentă. Noile curente artistice ale epocii, ca şi posibilităţile tehnice de imprimare, superioare celor existente în preajma anului 1900, au provocat schimbări importante în iconografia biletelor de bancă. Reprezentările alegorice în manieră clasicizantă sau în spiritul statuariei renascentiste au făcut loc, treptat, reprezentărilor mai realiste ale moştenirii culturale naţionale, ale valorilor sale fundamentale şi, nu în ultimul rând, ale ocupaţiilor definitorii pentru economia autohtonă.

Evocarea acestor teme şi integrarea lor într-un complex unitar în câmpul biletului de bancă, împreună cu celelalte elemente definitorii pentru calitatea acestuia de monedă fiduciară (filigranul, indicaţiile privind emitentul şi valoarea nominală, seria şi numărul, semnăturile autorizate etc.), reprezintă o operă de creaţie de mare rafinament, în care echilibrul grafic şi cromatic este exprimat, în egală măsură, de talentul artistului desenator, rigoarea gravorului şi îndemânarea tipografului.

Bancnotele româneşti din epocă sunt reflexul acestor evoluţii stilistice şi tehnologice. Influenţată puternic de şcoala franceză de design, iconografia bancnotei româneşti a oscilat, pe parcursul deceniilor III şi IV, între tradiţie şi modernism. În acest sens au fost continuate teme şi exprimări artistice create de desenatorii francezi la sfârşitul secolului al XIX-lea în spiritul alegoriilor clasicizante (de exemplu, bancnota de 100 lei tip II, 1 000 lei tip II intermediar sau banii de război tipăriţi la sfârşitul anilor '30). Tipurile noi care au fost emise în această perioadă au adus plusul de realism creat de artiştii francezi în timpul Primului Război Mondial în reprezentarea categoriilor sociale şi profesionale, a figurilor din istoria naţională sau chiar în recompunerea alegoriilor naţionale.

Această nouă modalitate de tratare a elementelor s-a conjugat, într-o manieră inedită, cu tema monarhiei care ocupă un rol special în iconografia bancnotelor emise în timpul domniei regelui Carol al II-lea.

În mod paradoxal, alianţa cu Germania din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial nu a rupt tradiţia spiritului francez al bancnotei româneşti care a continuat aceeaşi preocupare pentru armonia cromatică şi stilistică din perioada interbelică.

Proiectele publicate în volumul de faţă reflectă aceste evoluţii în istoria bancnotei româneşti. Ele exprimă spiritul artistic al epocii într-o varietate stilistică ce se dovedeşte a fi surprinzătoare pentru specialistul în numismatică.

Volumul este compus din patru părţi. Primele trei prezintă proiectele în ordine cronologică, corespunzând deceniilor III, IV şi V ale secolului trecut. Ultima parte este dedicată proiectelor de filigrane şi medalioane care, deoarece nu pot fi datate cu exactitate şi pentru

motivul că se definesc numai parțial ca proiecte de bancnote, au fost introduse într-o secțiune separată, la finalul volumului.

Fiecare dintre cele trei decenii prezintă caracteristici proprii în istoria bancnotei româneşti, ceea ce se reflectă şi în compoziția proiectelor păstrate până astăzi. Fără îndoială, bancnotele aflate în circulație au influențat, prin design şi mesaj, proiectele propuse. Dar, din consultarea cronologică a proiectelor, transpar nu numai curentele artistice ale epocii, dar şi evoluția mesajului politic. Acesta devine evident cu precădere în deceniile IV şi V: mai întâi, în proporția reprezentărilor legate de Casa Regală (portretul regelui Carol al II-lea, figurat într-o manieră inedită până atunci pe verso-ul bancnotei), apoi, în iconografia influențată de participarea României la cel de-Al Doilea Război Mondial.

Temele majore ale iconografiei sunt interpretări mai mult sau mai puțin "autohtonizate" ale modelului francez. Cel mai evident apare în reprezentarea alegoriilor care este făcută în cele mai variate modalități de exprimare artistică, de la maniera pur clasicizantă la realism, naturalism sau chiar Art Deco, toate aceste curente fiind, însă, filtrate prin tradiția culturală românească.

Un alt element iconografic întâlnit în mod curent în proiectele interbelice, îl regăsim în ocupațiile tradiționale ale civilizației româneşti sau integrate economiei naționale. Acestea sunt redate în manieră realistă, cu referire, în special, la activitățile agricole. Nu lipsesc, însă, exprimările în spirit romantic, cu înfățişarea idealizată a vieții rurale. Pe de altă parte, evocările industriei sunt pline de forță, cu maşini complexe, câmpuri petrolifere şi muncitori puternici, idealizați, uneori, în manieră clasicizantă.

Temele patriotice sunt o altă componentă importantă a iconografiei proiectelor din deceniile III-V. Marea Unire este reprezentată în anii '20 prin alegorii ale provinciilor reunite, înconjurate de troițe ce simbolizează jertfele din Primul Război Mondial. În timpul lui Carol al II-lea, motivul este păstrat, însă este exprimat prin referire la domnia lui Mihai Viteazul.

Cea mai mare proporție a temelor patriotice este întâlnită în proiectele din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Motivele sunt dintre cele mai diverse: lupta împotriva comunismului, românii ca apărători ai Latinității eliberarea Basarabiei şi reconstituirea Moldovei istorice, evocări ale suferințelor românilor din Transilvania, solidaritatea națiunii române "pe front şi acasă."

În fine, semnalăm în această perioadă existența unui proiect-premieră în iconografia bancnotei româneşti: pentru prima oară este propusă reprezentarea portretului poetului Mihai Eminescu, singura personalitate culturală propusă pentru a fi redată pe o bancotă în perioada 1881-1990.

Către sfârşitul celui de-Al Doilea Război Mondial apar semne ale schimbării mesajului iconografic, ca reflex al modificărilor politice şi sociale care au avut loc în societatea românească. Primele semne ale proletcultismului din anii '50 pot fi întrezărite şi în proiectele de bancnote pe care sunt exprimate înfrățirea muncitorilor industriali şi agricoli.

***

Proiectele publicate în acest volum sunt păstrate în arhiva R. A. Imprimeria BNR în trei albume voluminoase, cu filele numerotate, având numerele de inventar 3 129, 3 653 şi 3 654. Cele mai multe dintre ele sunt colate direct pe filele de album; în fişele descriptive a fost indicat numărul filei pe care proiectul este colat. Există, însă, un număr mare de proiecte care sunt desprinse din colajul originar, astfel încât nu s-au mai putut indica filele pe care au fost colate inițial. Prin urmare, în fişele descriptive a fost indicat doar numărul de inventar al albumului în care este păstrat respectivul proiect.

O mare parte a proiectelor care conțin referiri la monarhie sau la granițele României Mari a fost desfigurată în epoca comunistă. Am preferat să le redăm întocmai, considerând că merită să fie făcute cunoscute, dincolo de avatarurile vremelnice ale politicii oficiale.

MULȚUMIRI

Apariția volumului de față nu ar fi fost posibilă fără sprijinul direct al domnului Laurențiu Dragomir, directorul general al R. A. Imprimeria Băncii Naționale a României, care ne-a facilitat consultarea arhivei instituției pe care o conduce.

De asemenea, transmitem întreaga noastră gratitudine doamnei Valeria Enuca din cadrul R. A. Imprimeria Băncii Naționale a României, cea care ne-a ajutat, cu multă răbdare şi profesionalism, în munca noastră de cercetare.

În egală măsură, suntem recunoscători colegului nostru Dan Ilie din cadrul Muzeului BNR.

Mulțumim doamnei Carolina Oancea, din cadrul Direcției studii economice, Serviciul publicații, pentru disponibilitatea de care a dat dovadă pe parcursul întregi noastre colaborări.

Munca noastră nu ar fi fost completă fără sugestiile şi corecturile făcute de doamna Liza Dinculescu din cadrul Direcției studii economice, Serviciul traduceri, editare şi documentare.

Nu în ultimul rând, dorim să le reamintim pe doamnele Surica Rosentuler şi Constanța Gudin, cele care în urmă cu 6 ani au sprijinit inițierea şi derularea proiectului "Bancnotele României".

Autorii

PARTEA I
Proiecte de bancnote din primul deceniu interbelic (1921-1929)

Primul Război Mondial şi realizarea Marii Uniri de la 1 decembrie 1918 reprezintă momentele care au marcat debutul unei noi perioade în istoria națională, în care s-au înregistrat transformări de substanță la nivelul societății şi economiei româneşti.

Intervalul 1916-1918, în care România a luat parte directă la desfăşurarea operațiunilor militare, constituie, cu siguranță, pentru Banca Națională cea mai zbuciumată perioadă din istoria sa. Starea de război şi ocuparea de către inamic a unei părți importante din teritoriul național au dereglat toate mecanismele vieții economice.

Obligată să îşi evacueze sediul central la Iaşi, în condițiile în care Bucureştiul se afla sub ocupație inamică, BNR a fost nevoită să facă față unei situații cu totul speciale, având în vedere că ocupanții germani începuseră să emită un nou mijloc de plată prin intermediul Băncii Generale Române. Mai mult decât atât, BNR s-a aflat în această perioadă în imposibilitatea de a mai tipări propriile bancnote pe teritoriul național, deoarece toate echipamentele necesare acestei operațiuni au rămas la Bucureşti, şi, ca urmare a situației de pe front, posibilitatea procurării hârtiei speciale filigranate produsă de Banca Franței era practic nulă. Soluția găsită pentru a face față acestei situații de criză a fost cooperarea cu diverse imprimerii din Petrograd şi, mai apoi, cumpărarea unei tipografii la Moscova.

După război, situația monetară a României a fost una cu totul specială, în condițiile în care pe teritoriul național existau mai multe tipuri de însemne monetare emise de bănci româneşti şi străine. Astfel, pe lângă leu, moneda oficială, mai circulau leul Băncii Generale Române, dar şi coroanele austro-ungare şi rublele ruseşti, acestea din urmă de mai multe tipuri. Rezolvarea problemei unificării monetare era, aşadar, una de acută stringență, şi s-a concretizat de-a lungul a mai multor etape, în intervalul 1919-1921.

După realizarea unificării monetare oficialii BNR au hotărât trimiterea unei delegații la Paris în vederea studierii modalității de înlocuire a tuturor biletelor aflate în circulație. A existat şi propunerea ca noul bilet cu valoarea nominală de 500 lei să fie creat după proiectele realizate de Nicolae Grigorescu în anul 1877 pentru biletele ipotecare. În final, s-a ajuns la soluția organizării unui concurs despre desfăşurarea căruia documentele de arhivă nu oferă niciun fel de amănunte. Singurele informații referitoare la această inițiativă sunt proiectele păstrate în arhiva R. A. Imprimeria Băncii Naționale pentru bancnotele de 20 lei, respectiv 100 lei, precum şi decizia Consiliului de administrație al Băncii Naționale în legătură cu artistul care a fost desemnat câştigător.

Această serie de proiecte conține lucrări semnate de pictori importanți ai epocii: Artur Verona, Camil Ressu, Ion Theodorescu-Sion, Horațiu Dimitriu. În final, în iulie 1922, Consiliul de administrație al BNR a admis ambele proiecte ale lui Artur Verona, fără însă ca hotărârea să fie transpusă în practică.

Proiectele prezentate la acest concurs de artiştii români reflectă, încă, o puternică influență a clasicismului şcolii franceze a bancnotei. În acest sens, reprezentativ este Camil Ressu care continuă compozițiile de tip arhitectural, riguros simetrice, cu registre clar delimitate şi decorațiuni neoclasice (nr. cat. 3, 4, 15, 16). Proiectele lui Horațiu Dimitriu (nr. cat. 1, 2, 11, 12) oscilează între clasicismul decorativ şi realismul mesajului iconografic.

Proiectele lui Ion Theodorescu-Sion (nr. cat. 5, 6, 17, 18) redau temele tradiționale într-o formulă inedită pentru tradiția designului românesc de bancnotă. Motivele naționale, stilizate în forme cursive, simetria compoziției şi decorativismul geometrizat specifice coordonatelor Art Deco din România interbelică le conferă o valoare remarcabilă, situându-le printre cele mai reuşite proiecte ale epocii.

La fel de valoros este şi proiectul realizat de Artur Verona (nr. cat. 9, 10) care oferă o adevărată lecție de culoare, mesaj şi compoziție. Realizat în tonuri calde de ocru şi *bleu barbeau*, proiectul se constituie într-un exemplu de inter-pretare în spirit național românesc al şcolii de grafică din Franța.

1.

1.
Horațiu Dimitriu
1922
Proiect pentru bancnota de 20 lei recto
Tuş şi laviu pe hârtie
42,5 x 23,2 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 4

2.

2.
Horaţiu Dimitriu
1922
Proiect pentru bancnota de 20 lei verso
Tuş pe hârtie
42,6 x 23,2 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 5

3.

Camil Ressu

[1921]

Proiect pentru bancnota de 20 lei recto

Tuş, laviu şi creion pe hârtie

36,8 x 20,2 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 1

3.

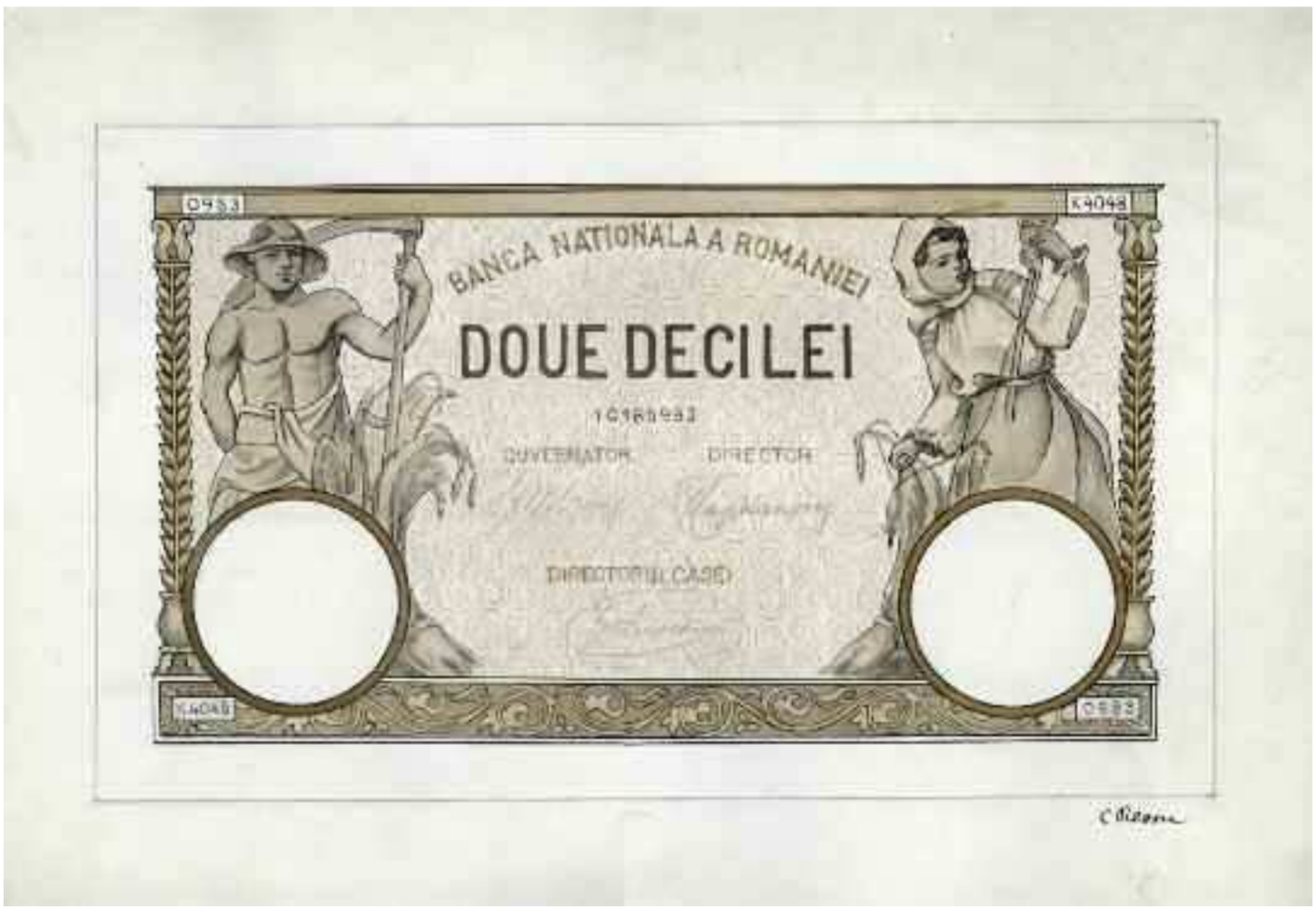

4.

Camil Ressu

[1921]

Proiect pentru bancnota de 20 lei verso

Tuş, laviu şi creion pe hârtie

37,1 x 20,3 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 2

4.

5.

BANCA NATIONALA A ROMANIEI
DOUA ZECI LEI
GUVERNATOR
DIRECTOR
DIRECTORUL CASEI
THEO-SION

5.
Ion Theodorescu-Sion
[1921]
Proiect pentru bancnota de 20 lei recto
Cerneală şi laviu pe carton
35,4 x 21,6 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 6

6.

ROMANIA
BANCA·NATIONALA·A·ROMANIE
20
FALSIFICATORII·ACESTOR·BILETE·SI·ACEIA·CARI·VOR·FI·INTREB
FALSE·SAU·LE·VOR·FI·INTRODUS·IN·TARA·SE·VOR·PEDEPSI·
DE·LA·5·PANA·LA·10·ANI·CU·INTERDICTIUNE·SI·AMENDA·CONF
THEO-SION

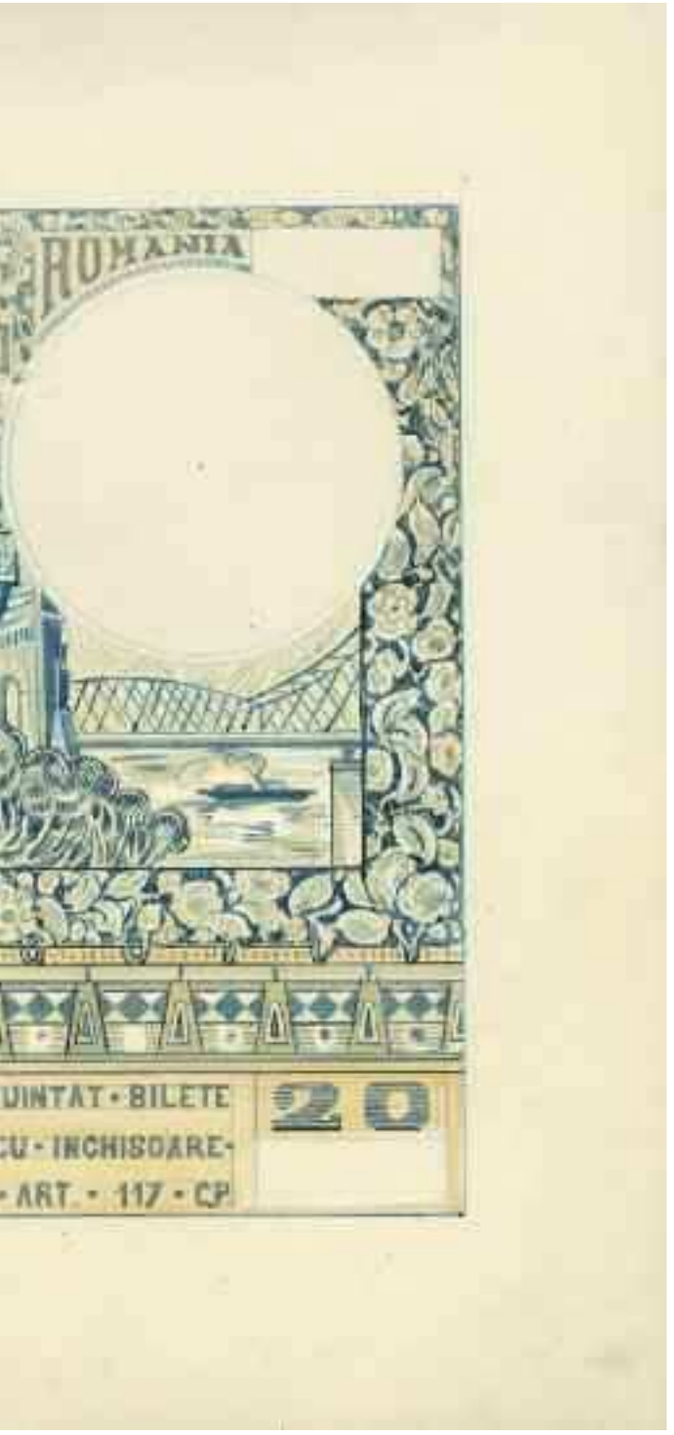

6.
Ion Theodorescu-Sion
[1921]
Proiect pentru bancnota de 20 lei verso
Tuş, laviu şi acuarelă pe carton
35,5 x 21,4 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 7

7.

7.
Anonim
[1921]
Proiect pentru bancnota de 20 lei recto
Creion, tuş şi laviu pe hârtie
35,2 x 21,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 8

8.

8.
Anonim
[1921]
Proiect pentru bancnota de 20 lei verso
Creion, tuş şi laviu pe hârtie
35 x 21,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 9

9. (p. 22-23)
Artur Verona
1921
Proiect pentru bancnota de 20 lei recto
Tuş, laviu şi acuarelă pe hârtie
55,2 x 31,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 4

9.

ARTUR VERONA fecit

ROMANIEI
ZECI LEI
DIRECTOR

10.

ARTUR VERONA fecit

LA A ROMANIEI
20
NE DEO
EIA CARI VOR FI INTREBUINTAT BILETE
ARA, SE VOR PEDEPSI CU INCHISOARE
ICTIUNE ŞI AMENDA, CONF. ART. 117 C.P.

10. (p. 24-25)
Artur Verona
1921
Proiect pentru bancnota de 20 lei verso
Tuş, laviu şi acuarelă pe hârtie
55,2 x 31,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 5

11.
Horaţiu Dimitriu
1922
Proiect pentru bancnota de 100 lei recto
Tuş şi acuarelă pe carton
44,8 x 22,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 14

12.
Horaţiu Dimitriu
1922
Proiect pentru bancnota de 100 lei verso
Tuş şi acuarelă pe carton
45 x 23,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 15

11.

100
BANCA NATIONALA A ROMANIEI
UNA SUTA LEI
100

12.

BANCA NATIONALA A ROMANIEI
UNA SUTA LEI

13.
Anonim
[1921]
Proiect pentru bancnota de 100 lei recto
Tuş şi laviu pe carton
42,8 x 25,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 16

14.
Anonim
[1921]
Proiect pentru bancnota de 100 lei verso
Creion şi tuş pe carton
42,8 x 25,1 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 17

13.

UNA SUTA LEI
100
100
BANCA NATIONALA A ROMANIEI
100
BANCA NATIONALA A ROMANIEI

14.

BANCA NATIONALA A ROMANIEI
100 LEI

15.
Camil Ressu
[1921]
Proiect pentru bancnota de 100 lei recto
Tuş, laviu şi creion pe hârtie
44,3 x 23,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 12

16.
Camil Ressu
[1921]
Proiect pentru bancnota de 100 lei verso
Tuş, laviu şi creion pe hârtie
44,2 x 23,3 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 58

17. (p. 32-33)
Ion Theodorescu-Sion
[1921]
Proiect pentru bancnota de 100 lei recto
Tuş şi acuarelă pe carton
42,8 x 26 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 10

18. (p. 34-35)
Ion Theodorescu-Sion
[1921]
Proiect pentru bancnota de 100 lei verso
Tuş şi acuarelă pe carton
42,8 x 26 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 11

15.

UNA SUTA LEI
BANCA NATIONALA A ROMANIEI
GUVERNATOR
DIRECTOR
DIRECTORUL CASEI

16.

BANCA NATIONALA A ROMANIEI
100 LEI
100
100 LEI

17.

ROMANIA 100
BANCA NATIONA
UNA-SU
GUVERNATOR
DIRECTO
THEO-SION

100 ROMANIA
ALA A ROMANIEI
TA-LEI
DIRECTOR
RUL CASEI

18.

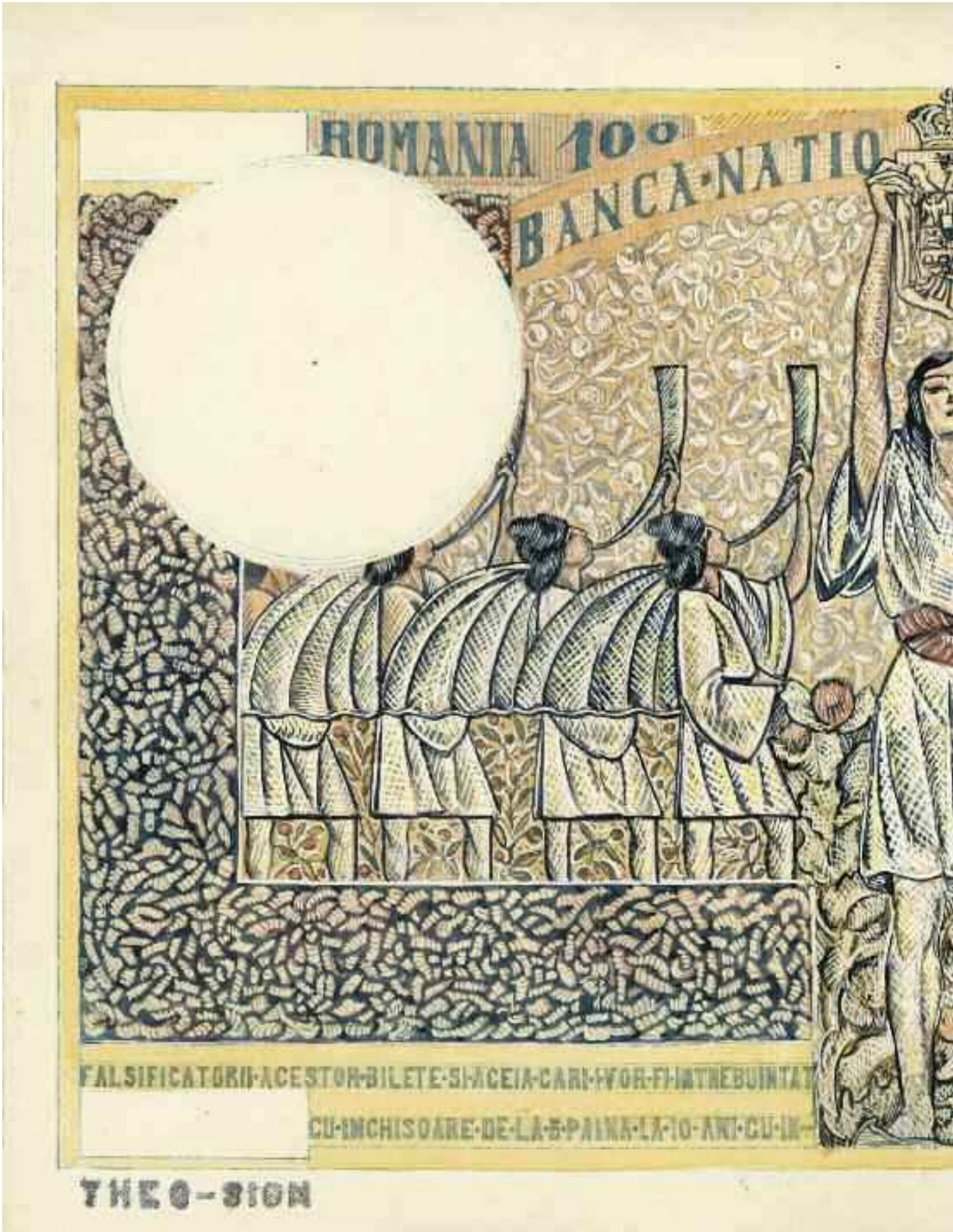
ROMANIA 100
BANCA·NATIO
FALSIFICATORII·ACESTOR·BILETE·SI·ACEIA·CARI·VOR·FI·INTREBUINTA
CU·INCHISOARE·DE·LA·5·PANA·LA·10·ANI·CU·IN
THEO-SION

100 ROMANIA
NALA·A·ROMANIEI
BILETE·FALSE·SAU·LE·VOR·FI·INTRODUS·IN·TARA·SE·VOR·PEDEPSI-
-TERDICTIUNE·SI·AMENDA·CONF.·ART.·117·C.P.

PARTEA a II-a
Proiecte de bancnote din cel de-al doilea deceniu interbelic (1930-1939)

Structura circulației monetare, dar şi iconografia bancnotelor româneşti în cel de-al doilea deceniu interbelic au fost influențate de mai mulți factori. Este vorba, în primul rând, de adoptarea Legii monetare din 7 februarie 1929, prin care valorile biletelor pe care Banca Națională a României avea dreptul să le emită au fost modificate: dacă din anul 1880 şi până în 1929 instituția putea emite bancnote cu valorile nominale de 20, 50, 100, 500 şi 1 000 lei, după adoptarea legii menționate aceste valori s-au transformat în 100, 500, 1 000 şi 5 000 lei.

Totodată, pe parcursul acestui deceniu, în spiritul politicii economice care a guvernat epoca, banca de emisiune a întreprins mai mulți paşi în sensul realizării exclusiv în țară a întregului proces de fabricare a biletelor de bancă, de la producerea hârtiei filigranate speciale, la concepția grafică, gravura clişeelor şi imprimarea propriu-zisă a bancnotelor.

Venirea regelui Carol al II-lea pe tronul României a condus la modificarea iconografiei bancnotelor Băncii Naționale a României. În anul 1932, când a fost emisă bancnota de 5 000 lei tip I, apare portretul suveranului pentru prima oară pe un bilet românesc de bancă.

Domnia regelui Carol al II-lea coincide cu primele încercări ale BNR de creare a unei şcoli naționale a bancnotei, prin organizarea unui concurs public adresat artiştilor români, valorificarea vechilor proiecte pe care Nicolae Grigorescu le concepuse pentru emisiunea biletelor ipotecare şi prin şcolarizarea sau specializarea unor artişti şi gravori în ateliere de profil ale altor bănci centrale europene (Banca Franței, Banca Națională a Cehoslovaciei, Monetăria din Roma etc.).

Cea mai importantă şi durabilă colaborare pe care Banca Națională a avut-o cu un artist în acest domeniu este, fără îndoială, cu pictorul Ary Murnu (1881-1971). Aceasta a început în anul 1932, când Murnu a desenat mai multe proiecte pentru bancnota de 1 000 lei (valoarea unora dintre acestea a fost modificată la sfârşitul anilor '30 în 250 lei – nr. cat. 21-26) şi a durat până în anul 1947. Murnu a fost cel care a realizat desenele clişeelor suplimentare ale bancnotei de 1 000 lei tip II intermediar şi întregul proiect al bancnotei de 1 000 lei tip III. Mai mult decât atât, Ary Murnu a reuşit să adapteze şi să întregească unul din proiectele pe care Nicolae Grigorescu le realizase pentru biletele ipotecare, astfel încât în anul 1937 a fost pusă în circulație bancnota de 1 000 lei tip IV.

Tot de numele lui Ary Murnu se leagă şi proiectele pentru aşa numitele "bancnote de război" (nr. cat. 105-119). Realizate pentru BNR în două etape (1936-1937 pentru valorile de 10 şi 50 lei şi 1939 pentru nominalul de 500 lei), aceste proiecte erau destinate să constituie un stoc de bilete de rezervă, cu scopul de a suplini necesitățile circulației fiduciare în caz de război. Cu această ocazie este figurat portretul poetului Mihai Eminescu, prima personalitate culturală din istoria bancnotei româneşti.

În acest deceniu a fost reluată ideea lansării unui concurs public în vederea selectării unor proiecte care mai apoi să poată fi utilizate în emisiunile Băncii Naționale a României. Astfel, în anul 1934 a fost organizat un concurs în urma căruia s-a dorit obținerea unui proiect viabil pentru un nou tip al bancnotei de 1 000 lei. Documentele consemnează înscrierea a nu mai puțin de 45 de participanți, unii dintre ei propunând mai multe astfel de proiecte. S-au păstrat doar o parte dintre acestea (nr. cat. 43-101), dar niciunul nu a fost utilizat ulterior de către Banca Națională a României.

Concepția proiectelor prezentate la concursul din anul 1934 trădează influența designului bancnotelor româneşti aflate, în epocă, în circulație. Fenomenul este vizibil, în special, în abundența de portrete ale regelui Carol al II-lea şi în preluarea motivului activităților rurale. Totodată, influența şcolii franceze interbelice transpare din cromatica celor mai multe dintre proiecte, precum şi, în egală măsură, din distribuția în câmp a mesajului iconografic şi a elementelor decorative. În acelaşi context, se poate chiar remarca utilizarea temei alegoriilor clasicizate din perioada albastră a bancnotei franceze (nr. cat. 46, 50, 59).

19.
Bradbury Wilkinson & Co.
1931
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tipar pe hârtie
14,9 x 7,5 cm
Imprimeria BNR, inv. 3 653, fila 18

20.
Bradbury Wilkinson & Co.
1931
Proiect pentru bancnota de 5 000 lei verso
Tipar pe hârtie
16,2 x 8,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 129

19.

20.

21.

21.
Ary Murnu
1931
Proiect pentru bancnota de 250 lei recto
(propus, inițial, pentru biletul de 1 000 lei)
Acuarelă, creion şi tuş pe carton
18,6 x 10,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 54

22.

22.
Ary Murnu
1931
Proiect pentru bancnota de 250 lei verso
(propus, inițial, pentru biletul de 1 000 lei)
Acuarelă, creion şi tuş pe carton
18,5 x 10,6 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 54

23.

23.
Ary Murnu
1931
Proiect pentru bancnota de 250 lei recto
(propus, inițial, pentru biletul de 1 000 lei)
Acuarelă, creion şi tuş pe carton
18,6 x 10,6 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 54

24.
Ary Murnu
1931
Proiect pentru bancnota de 250 lei verso
(propus, inițial, pentru biletul de 1 000 lei)
Acuarelă, creion şi tuş pe carton
18,6 x 10,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 54

25.
Ary Murnu
1931
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Acuarelă, creion şi tuş pe carton
18,7 x 10,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

26.
Ary Murnu
1931
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
18,7 x 10,8 cm
Acuarelă, creion şi tuş pe carton
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

25.

00120
BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI
G.1593
GUVERNATOR
CASIER CENTRAL
UNA MIE LEI
1000 LEI
LEI 1000
G.1593
00120

26.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI
1000 LEI

27.
Ary Murnu
1932
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş şi creion pe carton
38 x 22 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 67

28.
Ary Murnu
1932
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş şi creion pe carton
38 x 22 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 68

27.

BANCA NATIONALA
A ROMANIEI
UNA MIIE LEI
GUVERNATOR
DIRIGITOR
CASIER
1000

28.

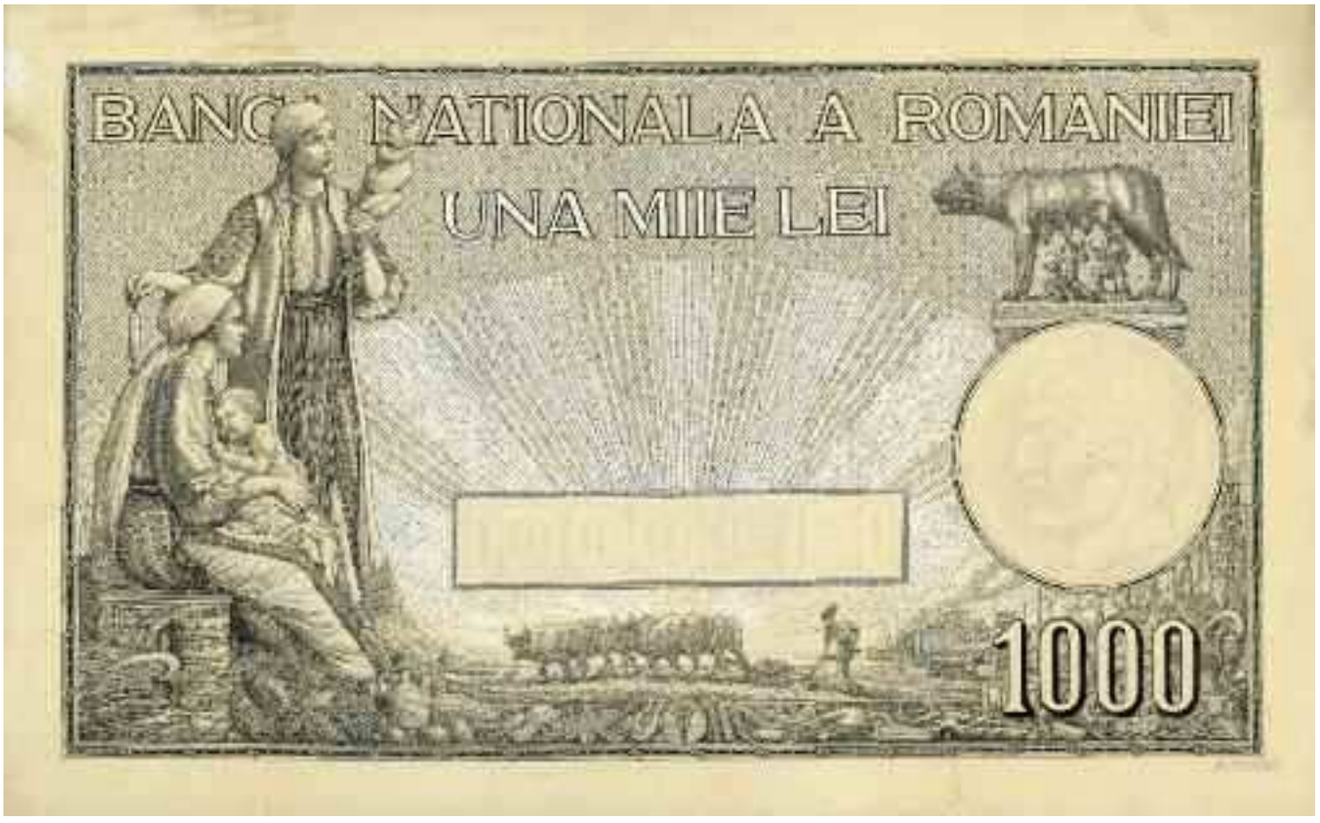
BANCA NATIONALA A ROMANIEI
UNA MIIE LEI
1000

29.

Ary Murnu

1932

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto

Acuarelă, creion şi tuş pe carton

40,9 x 22,2 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 29

29.

IONALA
NIEI
E LEI
SIER CENTRAL
1000

30.

Ary Murnu

1932

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso

Acuarelă, creion şi tuş pe carton

40,8 x 22,3 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 30

30.

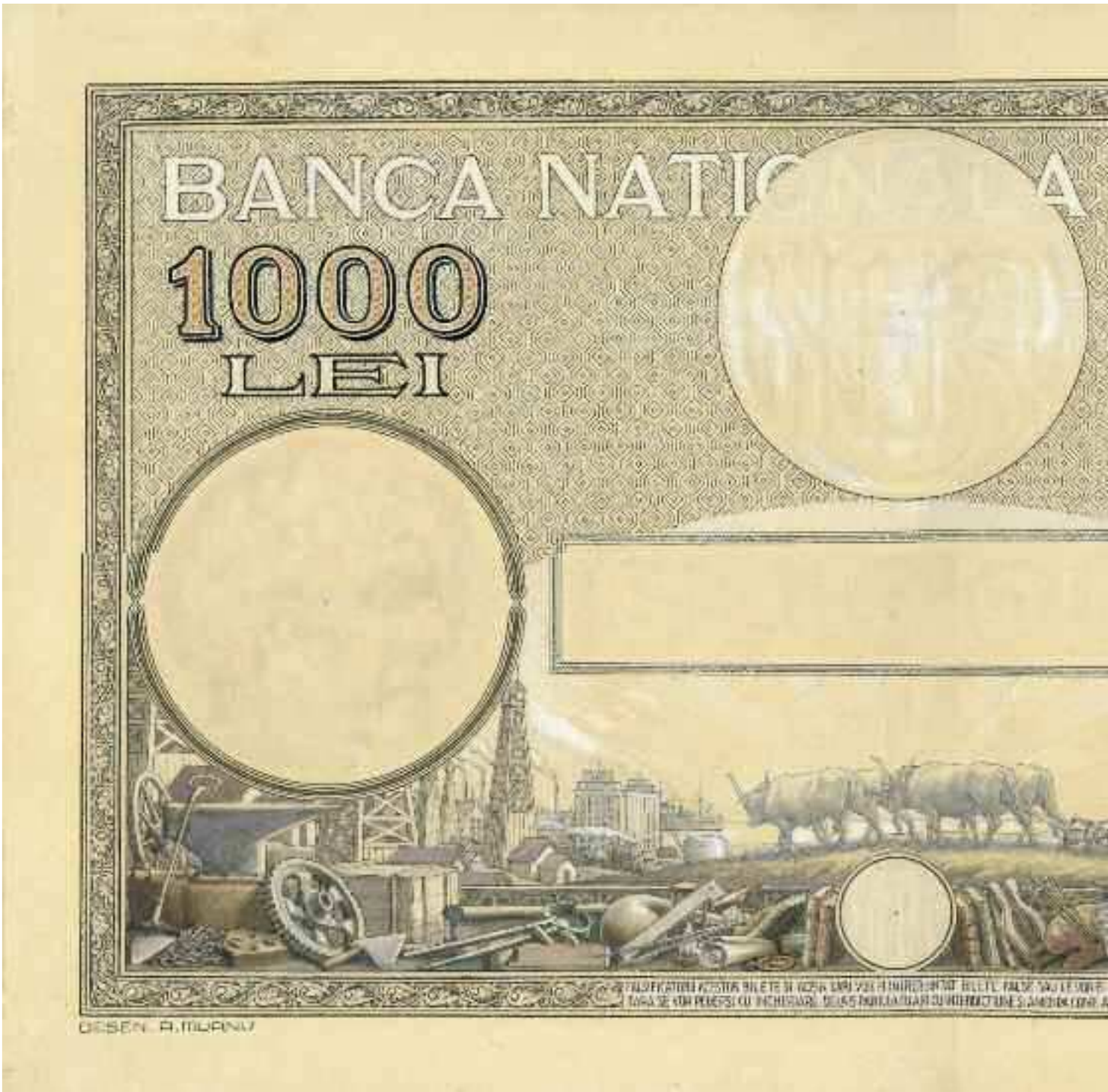

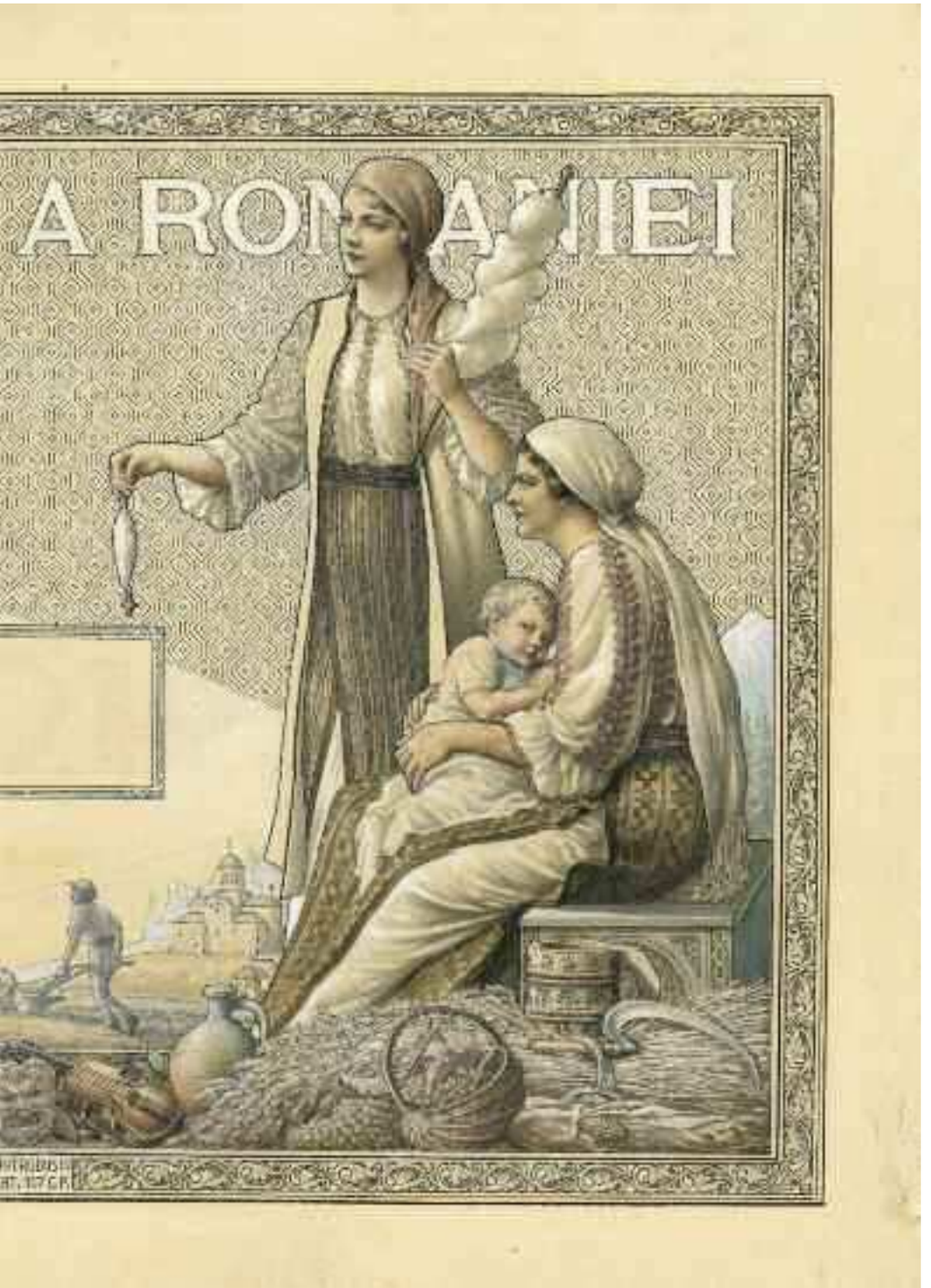
A ROM NIEI

31.

Ludovic Bassarab

1932

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto

Creion pe carton

46,7 x 24,3 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 21

31.

32.

Ludovic Bassarab

1932

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso

Creion pe carton

46,6 x 24,2 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 22

32.

33.

Ludovic Bassarab

1932

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto

Creion colorat şi tuş pe carton

46,7 x 24,2 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 23

33.

34.

Ludovic Bassarab

1932

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso

Creion colorat şi tuş pe carton

46,7 x 24,2 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 24

34.

35.

Ludovic Bassarab

1932

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto

Creion colorat şi tuş pe carton

46,6 x 24,2 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 25

35.

36.

Ludovic Bassarab

1932

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso

Creion colorat şi tuş pe carton

46,5 x 24,4 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 26

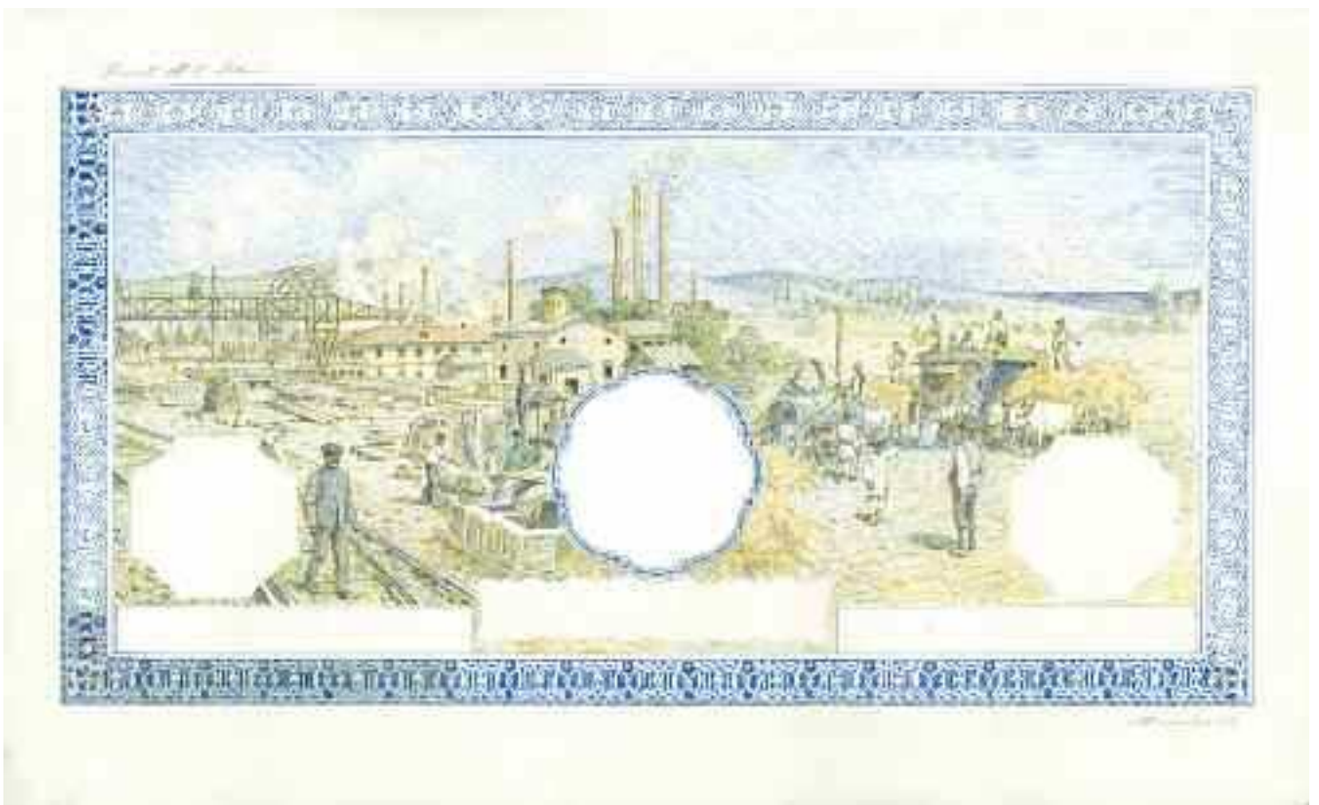

36.

37.

Ludovic Bassarab

1932

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto

Tuş şi laviu pe carton

46,6 x 24,2 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 27

37.

38.

Ludovic Bassarab

1932

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso

Tuş şi laviu pe carton

46,5 x 24,4 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 28

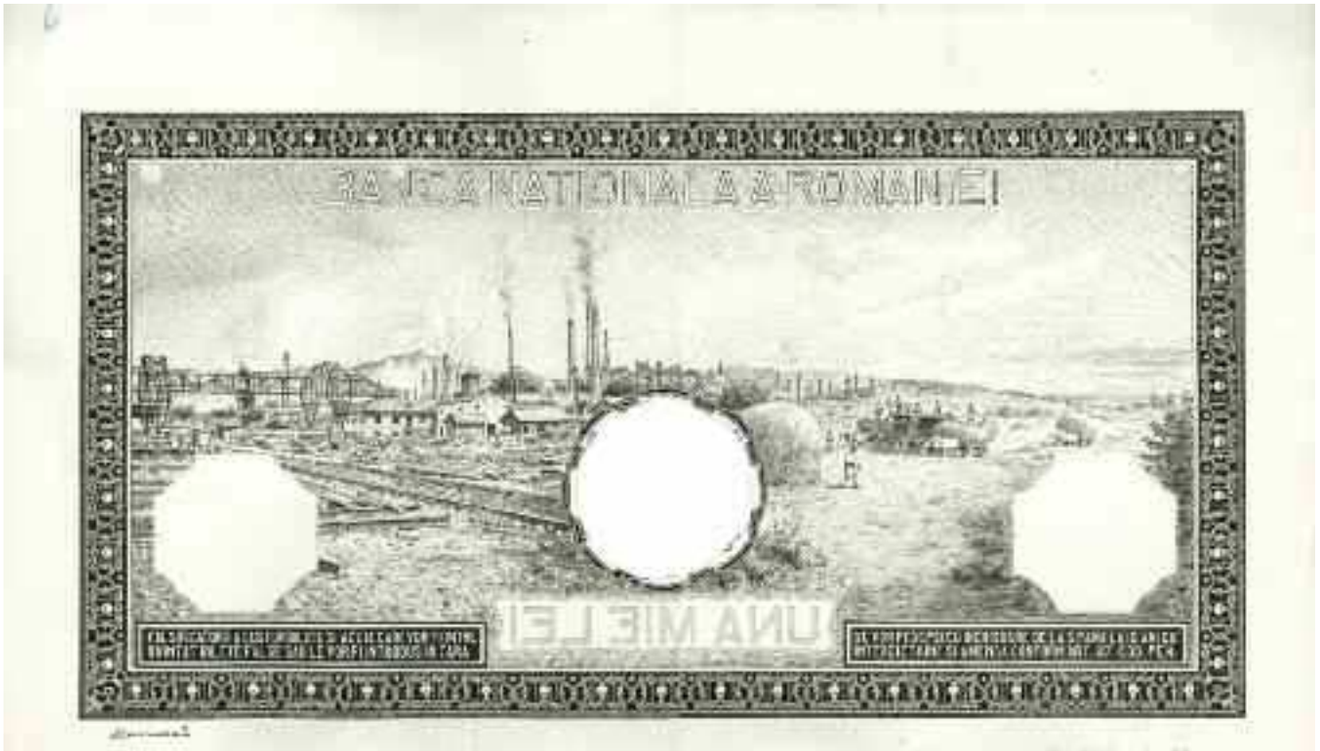

38.

39.

39.
Ary Murnu
1931
Portretul regelui Carol al II-lea realizat pentru proiectul bancnotei de 1 000 lei
Tipar pe hârtie
6,6 x 7,8 x 6,2 x 7,8 cm
Imprimeria BNR, dosar nr. 64/1932-1934, fila 33

40.

40.
Bradbury Wilkinson & Co.
1931
Proiect pentru bancnota de 500 lei recto
Fotografie
14,5 x 7,4 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 31

41.

41.
Bradbury Wilkinson & Co.
1931
Proiect pentru bancnota de 500 lei verso
Fotografie
13,8 x 6,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 31

42.

42.
Bradbury Wilkinson & Co.
1931
Proiect pentru bancnota de 500 lei recto
Fotografie
14,5 x 7,4 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 31

43.

43.
Jeana Bacolescu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş şi acuarelă pe hârtie
16,7 x 8,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 42

44.

44.
Jeana Bacolescu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş şi acuarelă pe hârtie
16,7 x 8,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 42

45.
C. B. Crețoiu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş pe hârtie lipită pe carton
17 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 46

46.
C. B. Crețoiu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş pe hârtie lipită pe carton
17 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 46

45.

BANCA-NATIONALA
A ROMANIEI
UNA MIE LEI
C. B. Grefoiu Buc.

46.

1000LEI
BANCA · NATIONALA · A · ROMANIEI
1000LEI

47.

47.
Honoriu Crețulescu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş şi creion colorat pe carton
35 x17,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 32

48.

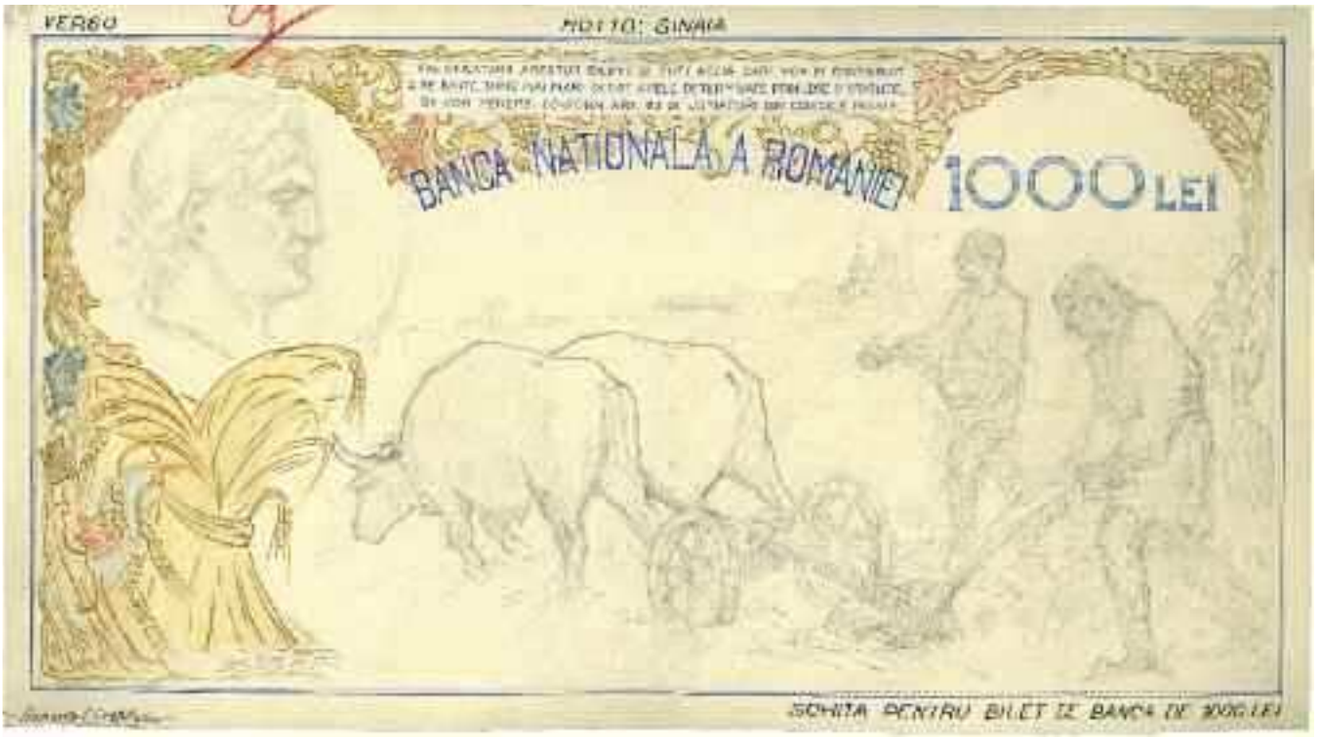

48.
Honoriu Crețulescu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuș și creion colorat pe carton
34 x 18 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 32

49.

49.

C. B. Crețoiu

1934

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto

Tuş pe carton

16,8 x 8,9 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 46

50.

50.
C. B. Crețoiu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuș pe carton
16,9 x 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 46

51.

51.
Gheorghe Chirovici
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş pe carton
17 x 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 47

52.

52.
Gheorghe Chirovici
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş pe carton
17 x 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 47

53.

53.
Gheorghe Chirovici
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş pe carton
17,1 x 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 47

54.

54.
Gheorghe Chirovici
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş pe carton
16,8 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 47

55.

55.
Alexandru Brătescu-Voinești
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş pe carton
16,9 x 8, 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 44

56.
Tatiana Clocachev
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş şi acuarelă pe carton
16,8 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 41

57.
Tatiana Clocachev
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş şi acuarelă pe carton
16,7 x 8,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 41

0043
Y 2300
BANCA NATIONALA A ROMANIEI
57497043
UNA MIE LEI
GUVERNATOR
CASIER CENTRAL
Y 2300
0043

56.

BANCA NATIONALA A ROMANIEI
1000 lei

57.

58
Lucian Del-Debbio
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş pe carton
16,8 x 8,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 35

59.
Lucian Del-Debbio
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş pe carton
16,8 x 8,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 35

58.

0550
BANCA NATIONALA A ROMANIEI
A.0001
UNA MIE LEI
GUVERNATOR
CASIER CENTRAL
A.0001
0550

59.

1000
1000
BANCA NATIONALA A ROMANIEI

60.

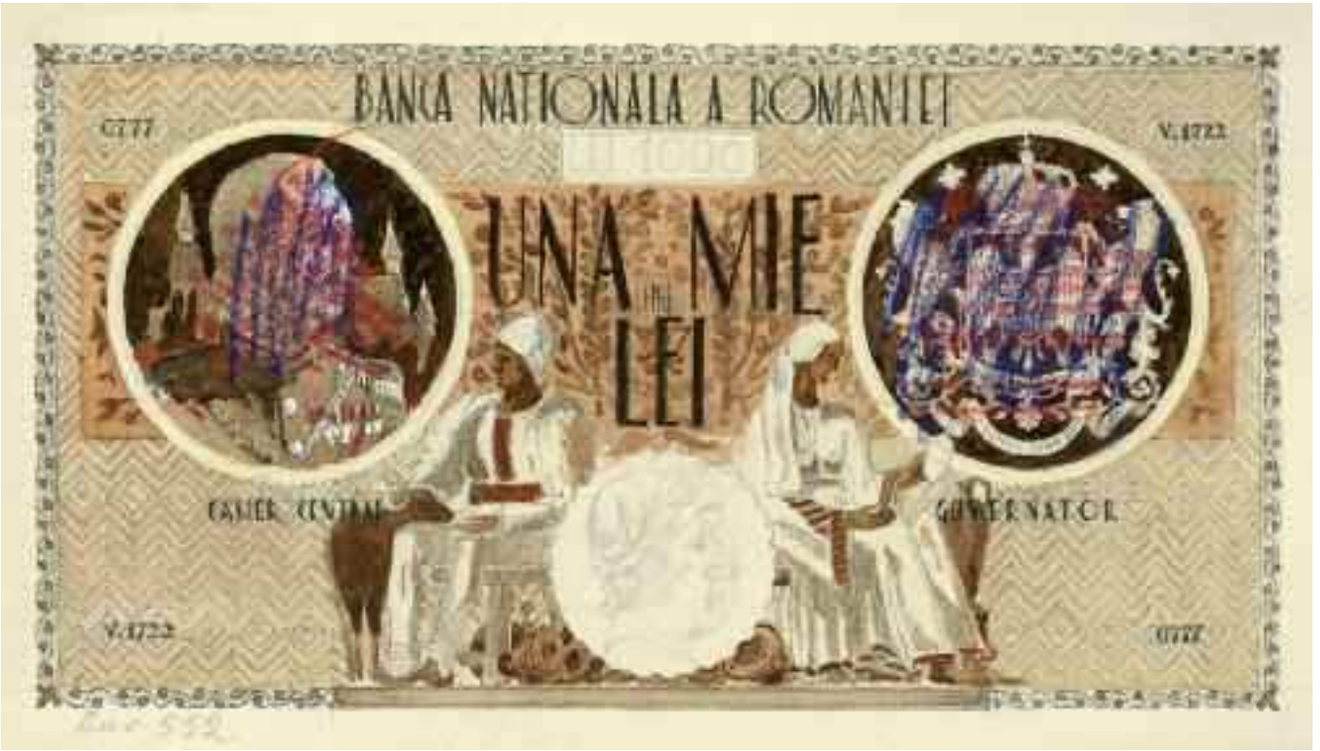

60.
Duliu Marcu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş şi acuarelă pe carton
16,8 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 45

61.

61.
Duliu Marcu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş şi acuarelă pe carton
16,8 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 45

62.

62.
Alex. Lasmer
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş şi creion pe carton
16,6 x 8,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 36

63.
Alex. Lasmer
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş şi creion pe carton
16,6 x 8,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 36

64.

65.

64-73.

Institutul Cartografic Unirea Braşov

1934

Proiecte pentru bancnota de 1 000 lei

Tipar pe hârtie

Recto 17 x 9 cm

Verso 16,8 x 8,9 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, filele 38, 39 şi 40

66.

67.

68.

69.

70.

71.

72.

73.

74.

Mărioara R. Tomca

1934

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto

Tuş şi creion pe hârtie

22,6 x 14,4 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 33

74.

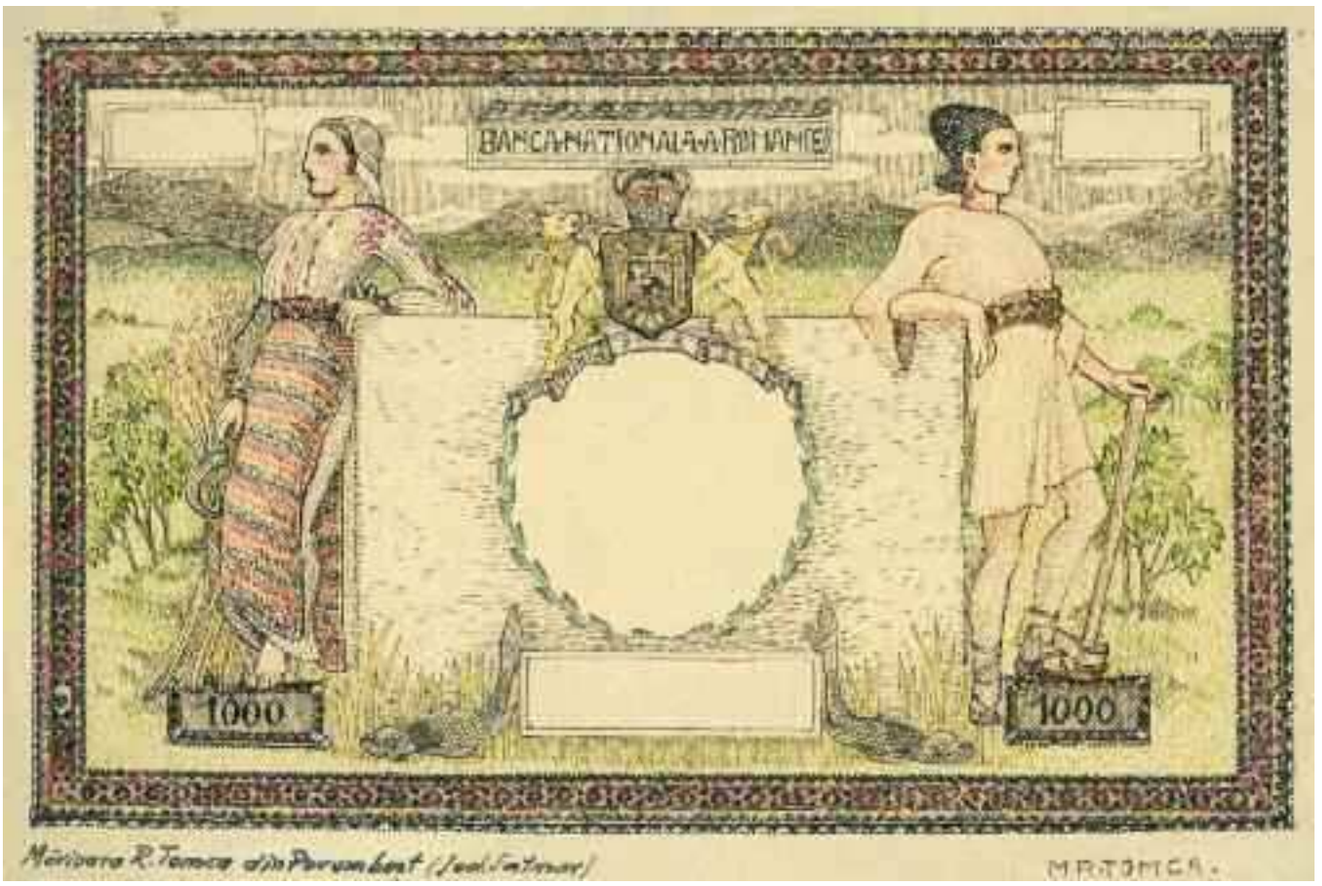

75.
Mărioara R. Tomca
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş şi creion pe hârtie
22,6 x 14,3 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 33

75.

76.

D. Greceanu

1934

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto

Tuş şi acuarelă pe hârtie

16,8 x 9,1 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 34

76.

77.

D. Greceanu

1934

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso

Tuş şi acuarelă pe hârtie

16,8 x 9,1 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 34

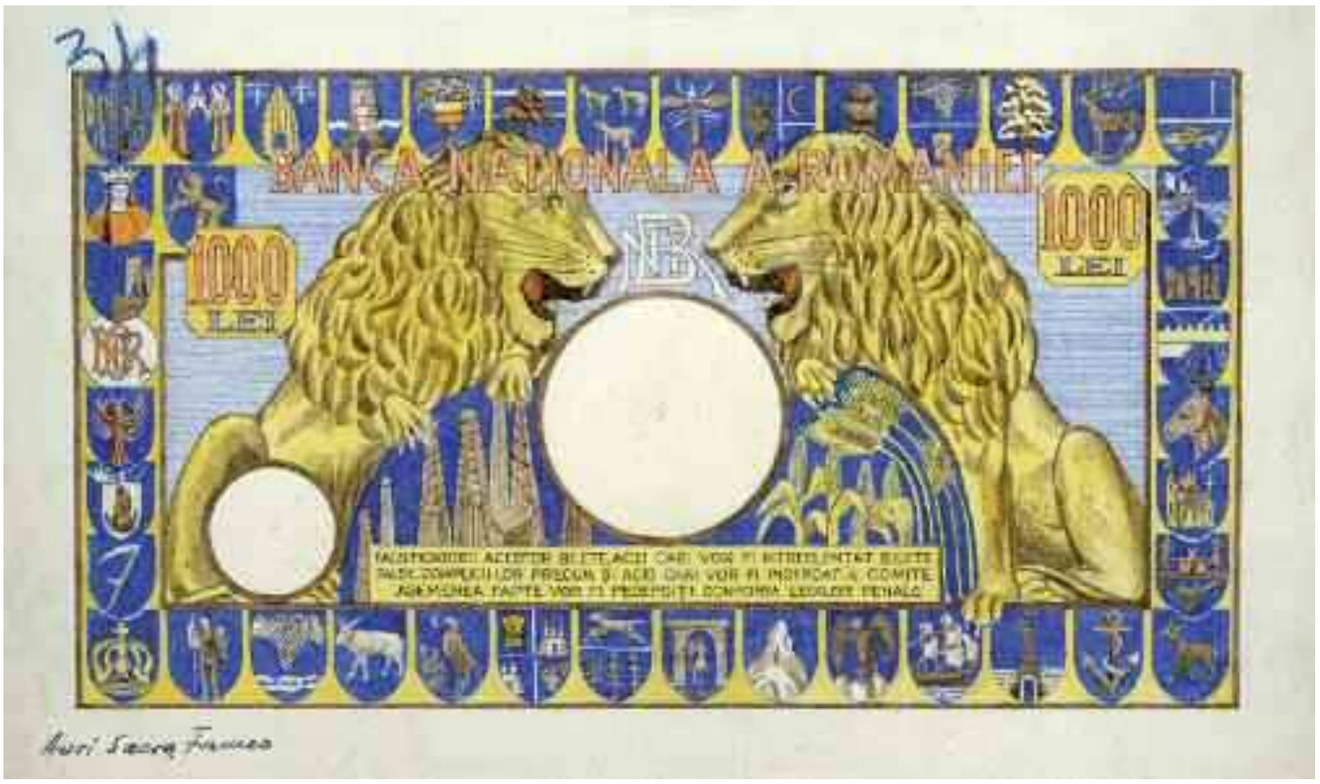

77.

78.

Melamed

1934

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto

Tuş pe carton

16,9 x 8,9 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 36

78.

79.

Melamed

1934

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso

Tuş pe carton

16,9 x 8,9 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 36

79.

80.

D. Nichita

1934

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto

Tuş pe carton

16,9 x 9 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 37

80.

81.

Marin Şt. Nicolae

1934

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto

Tuş şi acuarelă pe carton

16,9 x 8,9 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 37

81.

82.

82.
Zana Popovici
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş pe carton
16,8 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 35

83.
Zana Popovici
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş pe carton
16,8 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 35

84.

84.
Alex. Mazilescu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş pe carton
16,9 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 37

85.

85.

Alex. Mazilescu

1934

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso

Tuş pe carton

16,9 x 8,7 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 37

86.

86.
Jean Nițescu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş şi acuarelă pe carton
16,9 x 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 43

87.

Jean Nițescu

1934

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso

Tuș și acuarelă pe carton

16,9 x 8,7 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 43

88.

88.

Jean Nițescu

1934

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto

Tuş şi acuarelă pe carton

16,9 x 9 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 44

89.

89.
Jean Nițescu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuș și acuarelă pe carton
16,9 x 8,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 44

90.

90.
G. M. Popoff
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş şi acuarelă pe carton
16,8 x 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 40

91.

91.

G. M. Popoff

1934

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso

Tuş şi acuarelă pe carton

16,7 x 9 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 40

92.

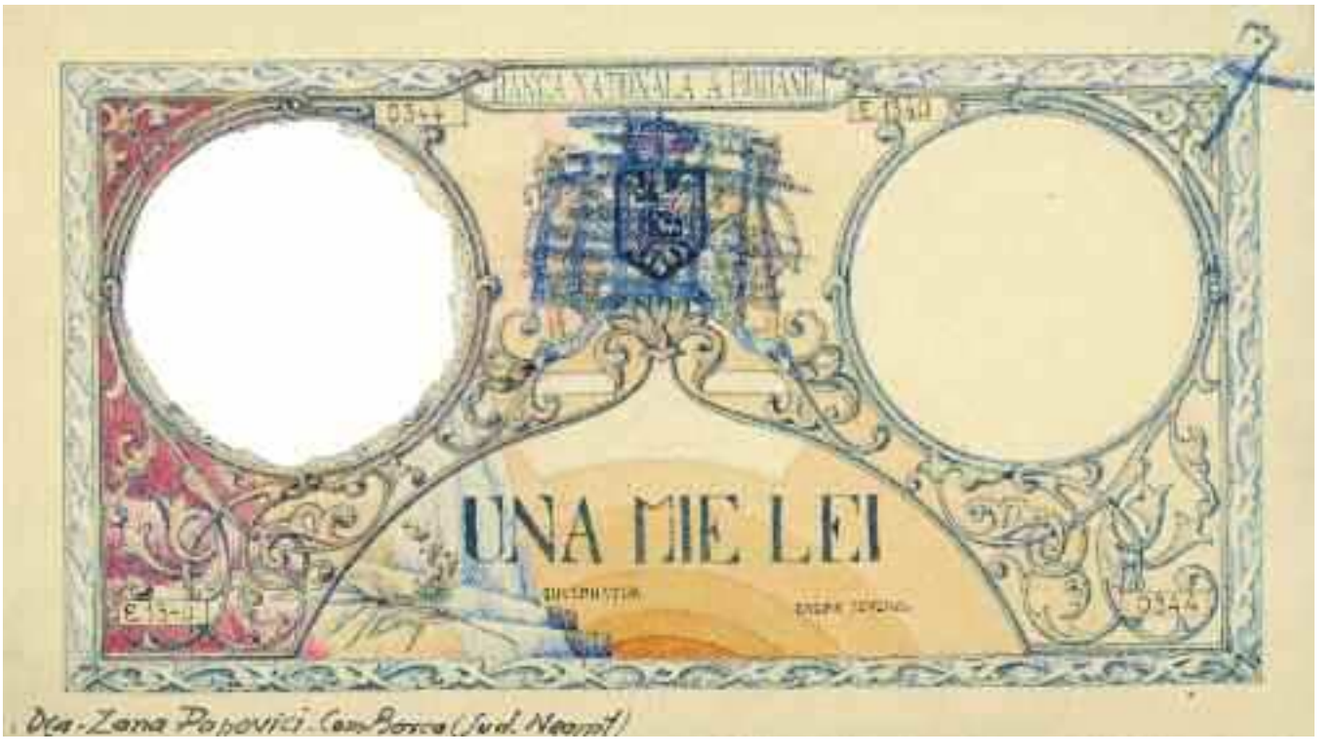

92.

Zana Popovici

1934

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto

Tuş şi acuarelă pe carton

16,8 x 8,9 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 34

93.

93.
Zana Popovici
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş şi acuarelă pe carton
16,8 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 34

94.
Coca Rădulescu Crețoiu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş şi acuarelă pe carton
16,9 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 45

95.
Coca Rădulescu Crețoiu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş şi acuarelă pe carton
16,9 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 45

94.

BANCA NATIONALA A ROMANIEI
UNA MIE LEI
GUVERNATOR
CASIER CENTRAL

95.

BANCA NATIONALA A ROMANIEI
1000 LEI
1000 LEI

96.
Licurg Săvulescu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş pe hârtie
16,7 x 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 34

97.
Licurg Săvulescu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş pe hârtie
16,7 x 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 34

96.

BANCA NATIONALA
A ROMANIEI
UNA MIE LEI
GUVERNATOR
CASIER CENTRAL
1000

97.

BANCA NATIONALA
A
ROMANIEI
1000
LEI

98.
Ioan Teodorescu Olaru
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş pe carton
16,8 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 43

99.
Ioan Teodorescu Olaru
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş pe carton
16,8 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 43

98.

BANCA NATIONALA A ROMANIEI
UNA MIE LEI
GUVERNATOR
CASIER CENTRAL

99.

BANCA NATIONALA A ROMANIEI

100.
Lucian S. Zamfirescu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş pe carton
16,8 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 42

101.
Lucian S. Zamfirescu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
Tuş pe carton
16,8 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 42

100.

UNA MIE LEI
BANCA NATIONALA
A
ROMANIEI
38
Guvernator
Casier Central
Lucian S. Zambirescu - Buc.

101.

1000
BANCA NATIONALA A ROMANIEI
1000
38

102.
Ary Murnu
1934
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei recto
(după proiectul lui Nicolae Grigorescu)
Tuş pe carton
17,1 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 50

102.

103.

Ary Murnu

1934

Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso

(după proiectul lui Nicolae Grigorescu)

Tuş pe carton

17,1 x 8,8 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 50

103.

104.

104.
Ary Murnu
1935
Proiect pentru câmpul central al bancnotei de 1 000 lei
Tuş, acuarelă şi creion pe hârtie
10 x 7 cm
Imprimeria BNR,dosar 67/1935, fila 140

105.

105.
Ary Murnu
[1936-1937]
Proiect pentru bancnota de 10 lei verso
Tuş pe carton
10 x 6 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 53

106.

106.
Ary Murnu
[1936-1937]
Proiect pentru bancnota de 10 lei recto
Tuş pe carton
10,5 x 5,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 53

107.

107.
Ary Murnu
[1936-1937]
Proiect pentru bancnota de 10 lei verso
Tuş pe carton
10,5 x 6 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 53

108.

Ary Murnu

[1936-1937]

Proiect pentru bancnota de 50 lei recto

Tuş pe carton

12 x 7 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 53

108.

109.

Ary Murnu

[1936-1937]

Proiect pentru bancnota de 50 lei verso

Tuş pe carton

12 x 7 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 53

109.

110.

Ary Murnu

[1936-1937]

Proiect pentru bancnota de 50 lei recto

Tuş pe carton

13 x 7 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 53

110.

111.

Ary Murnu

[1936-1937]

Proiect pentru bancnota de 50 lei verso

Tuş pe carton

13 x 7 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 53

111.

112.

112.
Ary Murnu
[1939]
Proiect pentru bancnota de 500 lei recto
Tuş, acuarelă şi creion pe carton
14,9 x 7,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 55

113.
Ary Murnu
[1939]
Proiect pentru bancnota de 500 lei verso
Tuş, acuarelă şi creion pe carton
14,7 x 8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 55

113.

114.

114.
Ary Murnu
[1939]
Proiect pentru bancnota de 500 lei recto
Tuş, acuarelă şi creion pe carton
14,9 x 7,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 55

115.
Ary Murnu
[1939]
Proiect pentru bancnota de 500 lei verso
Tuş, acuarelă şi creion pe carton
14,7 x 7,6 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 55

115.

116.

116.
Ary Murnu
[1939]
Proiect pentru bancnota de 500 lei recto
Tuş, acuarelă şi creion pe carton
14,7 x 8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 55

117.
Ary Murnu
[1939]
Proiect pentru bancnota de 500 lei recto
Tuş, acuarelă şi creion pe carton
14,7 x 8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 55

117.

118.

118.
Ary Murnu
[1939]
Proiect pentru bancnota de 500 lei recto
Tuş, acuarelă şi creion pe carton
14,6 x 8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 55

119.
Ary Murnu
[1939]
Proiect pentru bancnota de 500 lei recto
Tuş, acuarelă şi creion pe carton
14,7 x 7,4 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 55

119.

PARTEA a III-a
Proiecte de bancnote din perioada 1940-1947

Schimbarea regimului politic care s-a produs la 6 septembrie 1940 a avut un puternic impact asupra istoriei bancnotelor româneşti. Imediat după abdicarea regelui Carol al II-lea s-a încercat înlăturarea efigiei sale de pe biletele de bancă şi înlocuirea acesteia cu o alta considerată a fi reprezentativă pentru valorile naționale. În acest scop, statornicul colaborator al BNR, pictorul Ary Murnu, a schițat mai multe portrete istorice (cat. nr. 120, 123, 126, 130), incluse de Serviciul Fabricarea Biletelor în câteva proiecte inspirate din bancnota de 500 lei aflată în circulație (nr. cat. 121, 124, 128, 131) şi în cele ale preconizatei bancnote de 200/250 lei (nr. cat. 127-122, 125, 129, 132).

Participarea României la cel de-Al Doilea Război Mondial a constituit o presiune permanentă asupra organismului economic național, obligat să se reajusteze şi să se adapteze condițiilor impuse de desfăşurarea conflictului. În mod evident, emisiunea de bancnote a Băncii Naționale a trebuit să fie regândită şi redimensionată. În cursul anului 1942, conducerea instituției a luat hotărârea de organiza un concurs pentru realizarea unui nou tip al bancnotei de 5 000 lei. Mai mult chiar, a avut loc şi o întâlnire cu artiştii (pictori şi sculptori) invitați la concursul care urma să se desfăşoare în două etape. Deşi în documentele de arhivă nu am găsit consemnat acest lucru, probabil că într-o primă fază participanților nu li s-a indicat valoarea exactă a viitoarei bancnote, din moment ce toate proiectele inițiale, realizate albnegru, poartă valoarea nominală de 1 000 lei. Doar proiectele calificate în cea de-a doua etapă, realizate color şi la dimensiuni mari, poartă valoa-rea nominală reală, cea de 5 000 lei (nr. cat. 133-197). Proiectele realizate în perioada 1940-1943 nu se îndepărtează foarte mult de la tradiția interbelică de influență franceză. În această perioadă sunt continuate reprezentările idealizate ale categoriilor sociale şi profesionale (cat. nr. 137, 138, 147-156, 173-176, 180), precum şi a alegoriilor României în manieră clasicizantă (cat. nr. 191, 195). Noutatea transpare din câteva proiecte al căror design exprimă, evident, mesajele propagandei oficiale: România victorioasă (cat. nr. 160), lupta împotriva bolşevismului (nr. cat. 178), unitatea națiunii pe front şi în țară (nr. cat. 139, 141, 158, 183). Personajele istorice propuse fac trimitere fie la etnogeneza românească (Decebal şi Traian), fie la granițele României Mari (Mihai Viteazul), fie la granițele Moldovei istorice (Ştefan cel Mare): nr. cat. 135, 167, 181, 184, 197.

La sfârşitul anului 1944, declanşarea procesului inflaționist şi evoluția sa galopantă i-au determinat pe responsabilii BNR să încerce să găsească soluții pentru adaptarea circulației monetare la nevoile pieței. În condițiile timpului, singura rezolvare posibilă a fost emiterea unor bilete cu valori nominale mari. Au fost astfel puse în circulație bancnote de 10 000 lei, 100 000 lei, 1 milion lei şi 5 milioane lei, fenomen nemaiîntâlnit până atunci în istoria monetară a României. Deşi pentru unele dintre acestea au fost realizate proiecte distincte, cu notabila excepție a biletului propus de Şerban Zainea (nr. cat. 214-215), niciunul dintre ele nu s-a concretizat în bilet de circulație.

În această epocă a început, aşadar, colaborarea cu pictorul Şerban Zainea (1907-1990), cel care în anul 1941, pe când activa la Fabrica de timbre, a realizat două proiecte generice de bancnote (nr. cat. 198-199). După anul 1947, acelaşi Şerban Zainea a realizat cele mai multe dintre bancnotele emise de noul regim comunist.

Pregătind stabilizarea monetară din anul 1947, conducerea BNR a apelat la serviciile pictorului Petre Aurel Constantinescu (1890-1963), profesor la Academia de Arte Frumoase din Bucureşti. Documentele din arhiva BNR consemnează că acesta a realizat un număr de 20 de proiecte, dar în arhiva R. A. Imprimeria BNR se păstrează doar 13 dintre ele (nr. cat. 229-241). Remarcabilă este utilizarea a două dintre acestea la elaborarea bancnotei de 100 lei din anul 1947, tip stabilizare (nr. cat. 229, 235).

120.

120.
Ary Murnu
1940
Proiect pentru medalionul bancnotei de 500 lei
Creion şi acuarelă pe carton
Diametru 110 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

121.

122.

121.
Proiect pentru bancnota de 500 lei recto
[1940]
Tipar şi colaj pe hârtie
14,5 x 7,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 66

122.
Ary Murnu
[1940]
Proiect pentru bancnota de 250 lei recto
Tipar şi colaj pe hârtie
13,6 x 6,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 65

123.

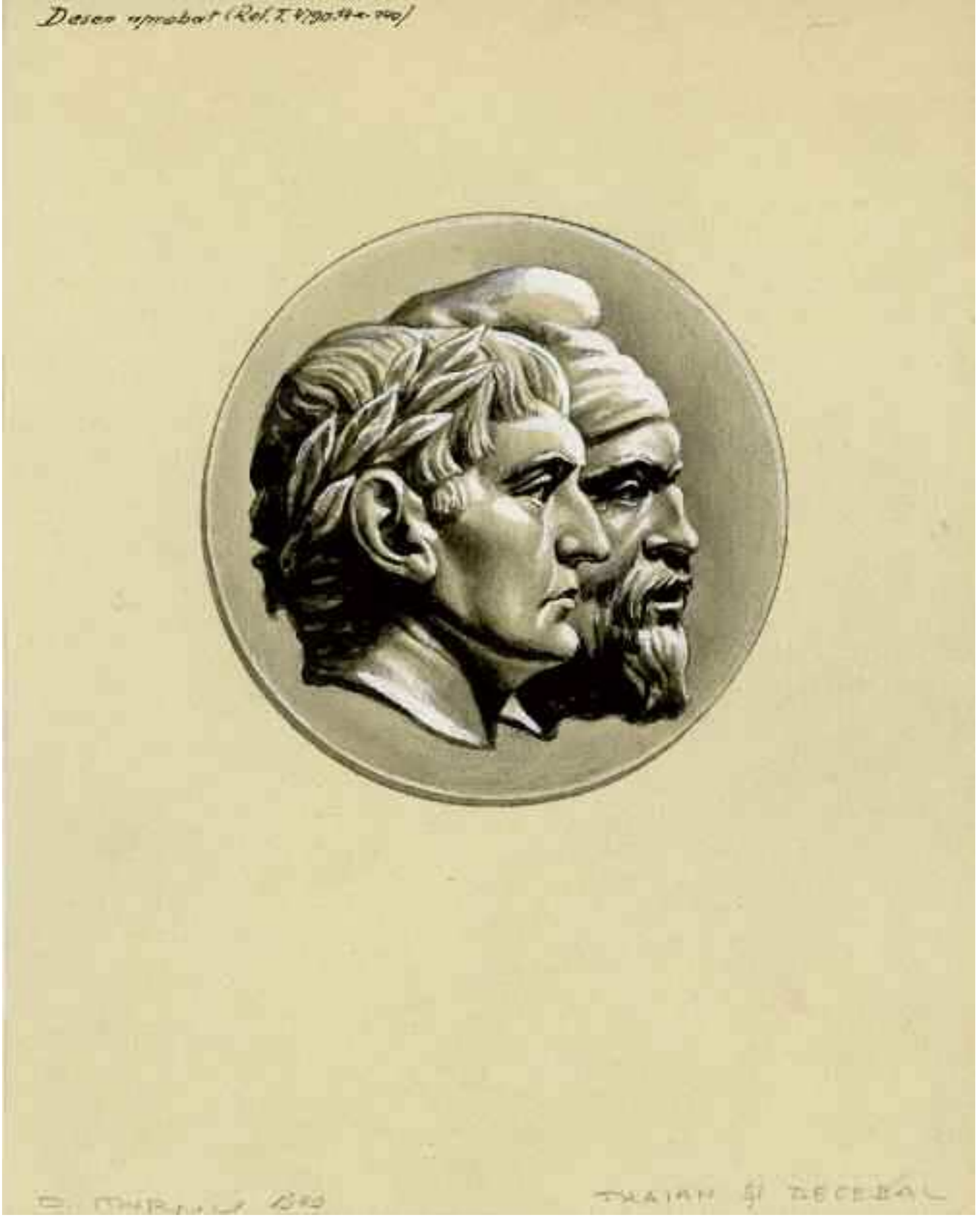

123.
Ary Murnu
1940
Proiect pentru medalionul bancnotei de 500 lei
Creion şi acuarelă pe carton
diametru 108 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

124.

125.

124.
Proiect pentru bancnota de 500 lei recto
[1940]
Tipar şi colaj pe hârtie
14,5 x 7,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 66

125.
Ary Murnu
[1940]
Proiect pentru bancnota de 250 lei recto
Tipar şi colaj pe hârtie
13,6 x 6,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 65

126.

126.
Ary Murnu
1940
Proiect pentru medalionul bancnotei de 250 lei recto
Creion şi acuarelă pe carton
Diametru 134 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

127.
Ary Murnu
1940
Proiect pentru bancnota de 200 lei recto
Tuş pe calc lipit pe carton
36,4 x 18,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 62

127.

128.

128.
Proiect pentru bancnota de 500 lei recto
[1940]
Tipar şi colaj pe hârtie
14,5 x 7,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 66

129.

129.
Ary Murnu
[1940]
Proiect pentru bancnota de 250 lei recto
Tipar şi colaj pe hârtie
13,6 x 6,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 65

130.

Ary Murnu

1940

Proiect pentru medalionul bancnotei de 500 lei

Creion şi acuarelă pe carton

Diametru 98 cm

Imprimeria BNR, inv. nr., 3 654

130.

131.

132.

131.
Proiect pentru bancnota de 500 lei recto
[1940]
Tipar şi colaj pe hârtie
14,5 x 7,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 66

132.
Ary Murnu
[1940]
Proiect pentru bancnota de 250 lei recto
Tipar şi colaj pe hârtie
13,6 x 6,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 65

133.
Virgil Manoliu
1943
Proiect pentru bancnota de 5 000 lei recto
Tuş şi acuarelă pe carton
51,3 x 18,6 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

133.

22918-N
9 DEC. 1942
CASIER
CENTRAL

134.

Virgil Manoliu

1943

Proiect pentru bancnota de 5 000 lei verso

Tuş şi acuarelă pe carton

51,3 x 18,6 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

134.

ALA A ROMANIEI
500
1000
BILETE SI ACEIA CARI VOR FI
SAU LE VOR FI INTRODUS IN TA-
OARE SI AMENDA CONF. ART. C.P.
virgiliu n. manoliu

135.

135.
Ioana Basarab
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş pe carton
27,7 x 11 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 36

136.

136.
Ioana Basarab
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş pe carton
25,5 x 10,2 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 36

137.

D 0445655
BANCA NATIONALA A ROMAN
UNA MIE LEI
11. VI. 1942
GUVERNATOR
CASIER CENTRAL
1000
Motto: Muncă în Serviciul Patriei.

138.

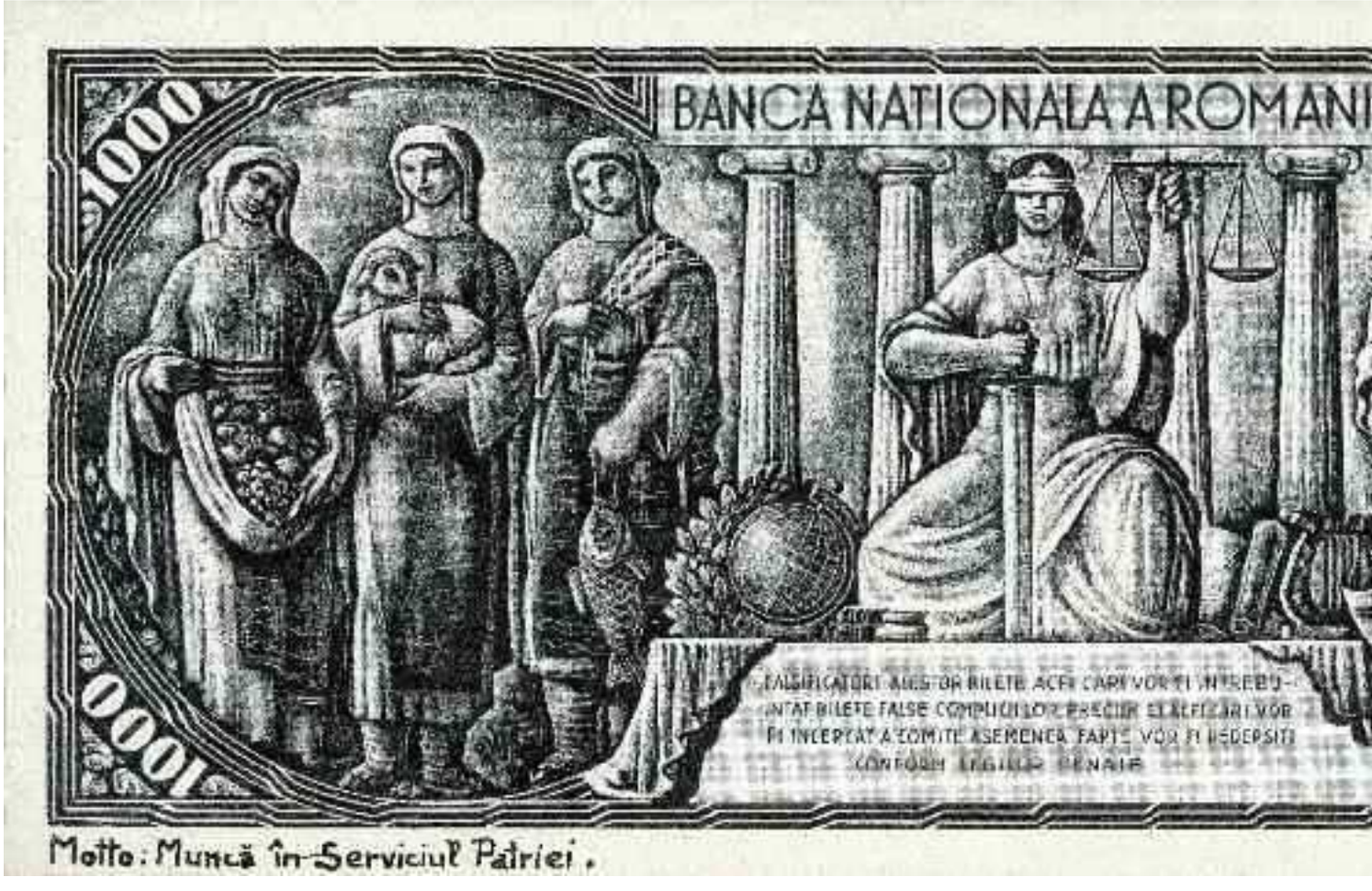
1000
BANCA NATIONALA A ROMANI
1000
Motto: Muncă în Serviciul Patriei.

137.
I. Demetrescu Dem
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş pe carton
27,1 x 10,6 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 33

138.
I. Demetrescu Dem
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş pe carton
27,1 x 10,6 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 33

139.
Nicolae Cernescu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
26,8 x 10,1 cm
Imprimeria BNR, nr. inv. 3 654

140.
Nicolae Cernescu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
26,8 x 10,1 cm
Imprimeria BNR, nr. inv. 3 654

139.

140.

141.
Nicolae Cernescu
1943
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa a II-a
Tuş şi acuarelă pe carton
52,9 x 20,3 cm
Imprimeria BNR, nr. inv. 3 654

142.
Nicolae Cernescu
1943
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa a II-a
Tuş şi acuarelă pe carton
52,7 x 19,9 cm
Imprimeria BNR, nr. inv. 3 654

141.

142.

143.
Gheorghe Chirovici
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş pe carton
27,4 x 10,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 30

144.
Gheorghe Chirovici
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş pe carton
27,3 x 95 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 30

143.

144.

145.
Gheorghe Chirovici
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş pe carton
27,3 x 11,2 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 30

146.
Gheorghe Chirovici
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş pe carton
27,5 x 11,1 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 30

145.

146.

147.

148.

147.
Gheorghe Chirovici
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş pe carton
27,3 x 10,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 31

148.
Gheorghe Chirovici
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş pe carton
27,4 x 10,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 31

149.

150.

149.
Gheorghe Chirovici
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş pe carton
27 x 10,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 31

150.
Gheorghe Chirovici
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş pe carton
27,5 x 10,6 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 31

151.
Gheorghe Chirovici
1943
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa a II-a
Tuş pe carton
55 x 22,3 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 39

151.

ALA A ROMANIEI
OO
MII LEI
NATOR
ENTRAL

152.
Gheorghe Chirovici
1943
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa a II-a
Tuş pe carton
55,7 x 21,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 39

152.

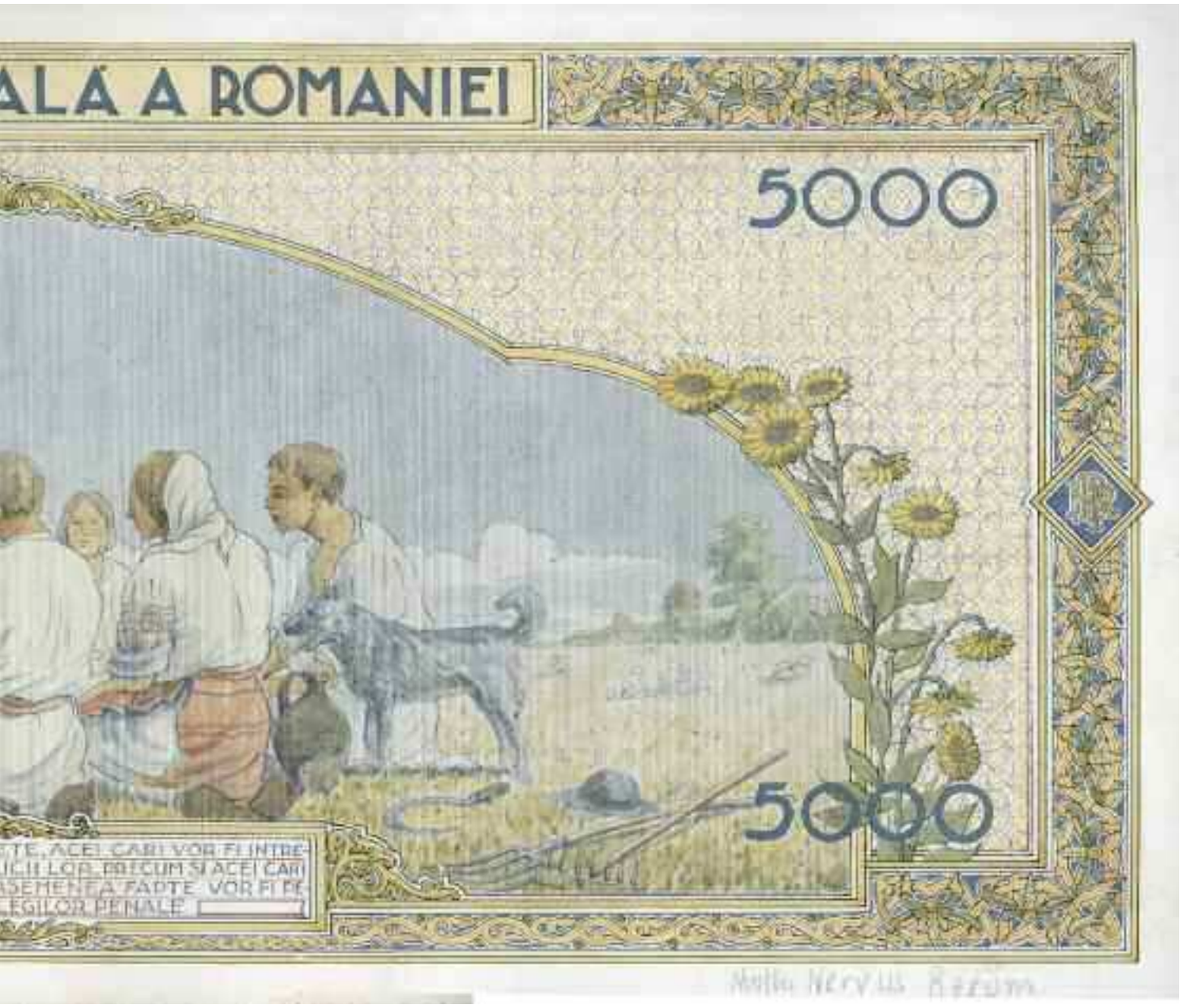
ALĂ A ROMANIEI
5000
5000

153.
Al. Brătescu-Voineşti
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş pe carton
28,5 x 11,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

153.

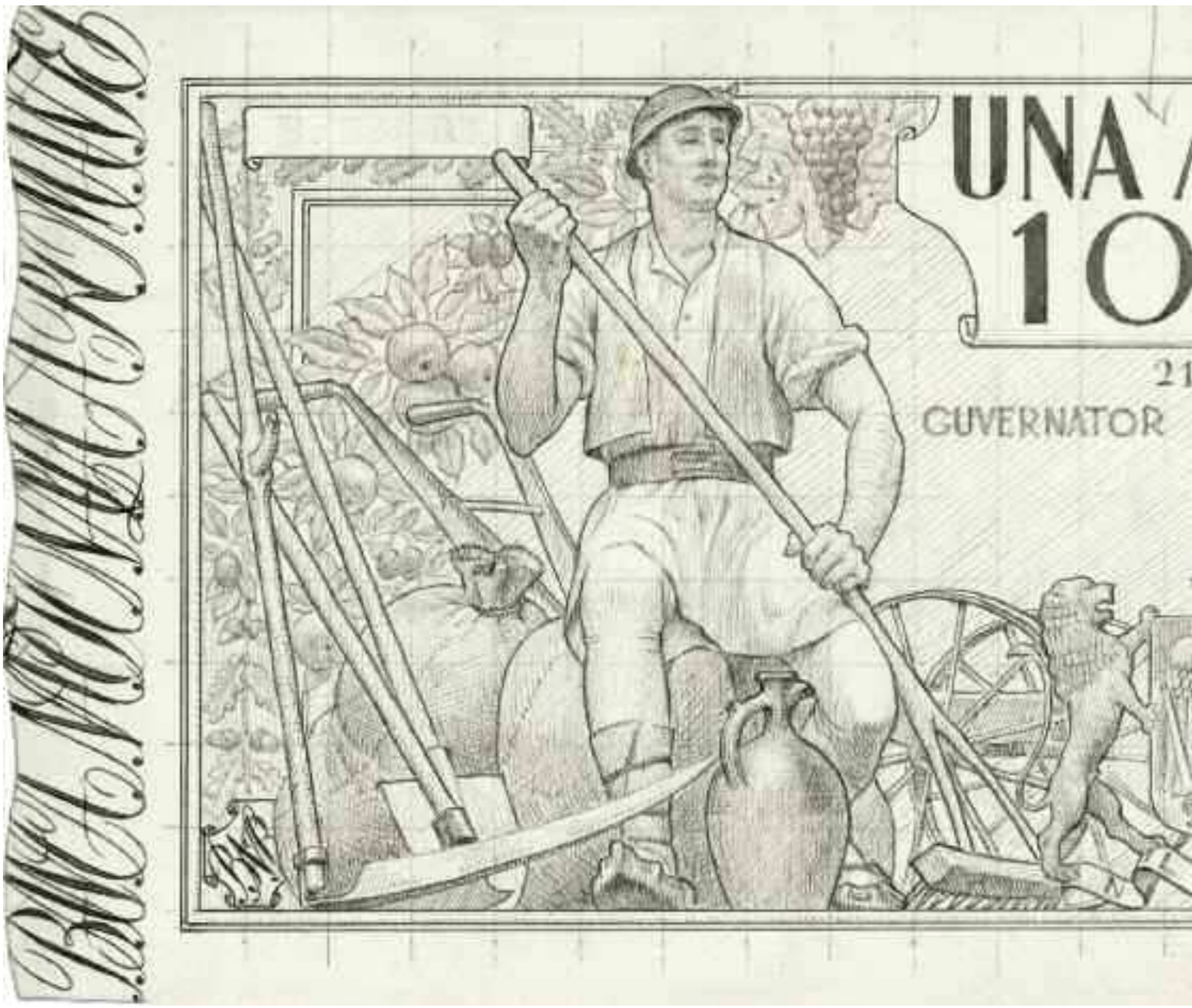

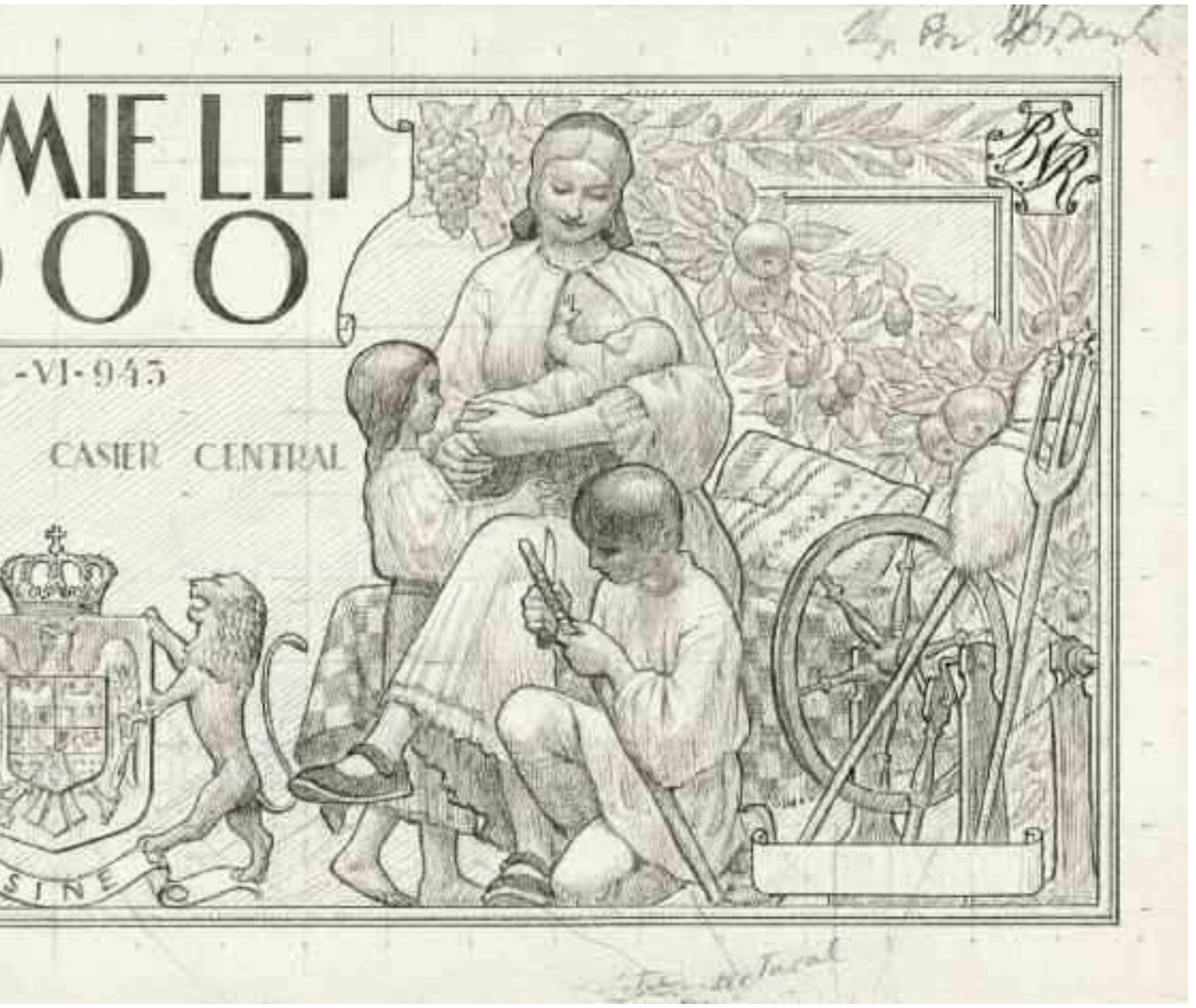
MIE LEI
OOO
-VI-943
CASIER CENTRAL
SINE

154.
Al. Brătescu-Voineşti
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş pe carton
28,4 x 11,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

154.

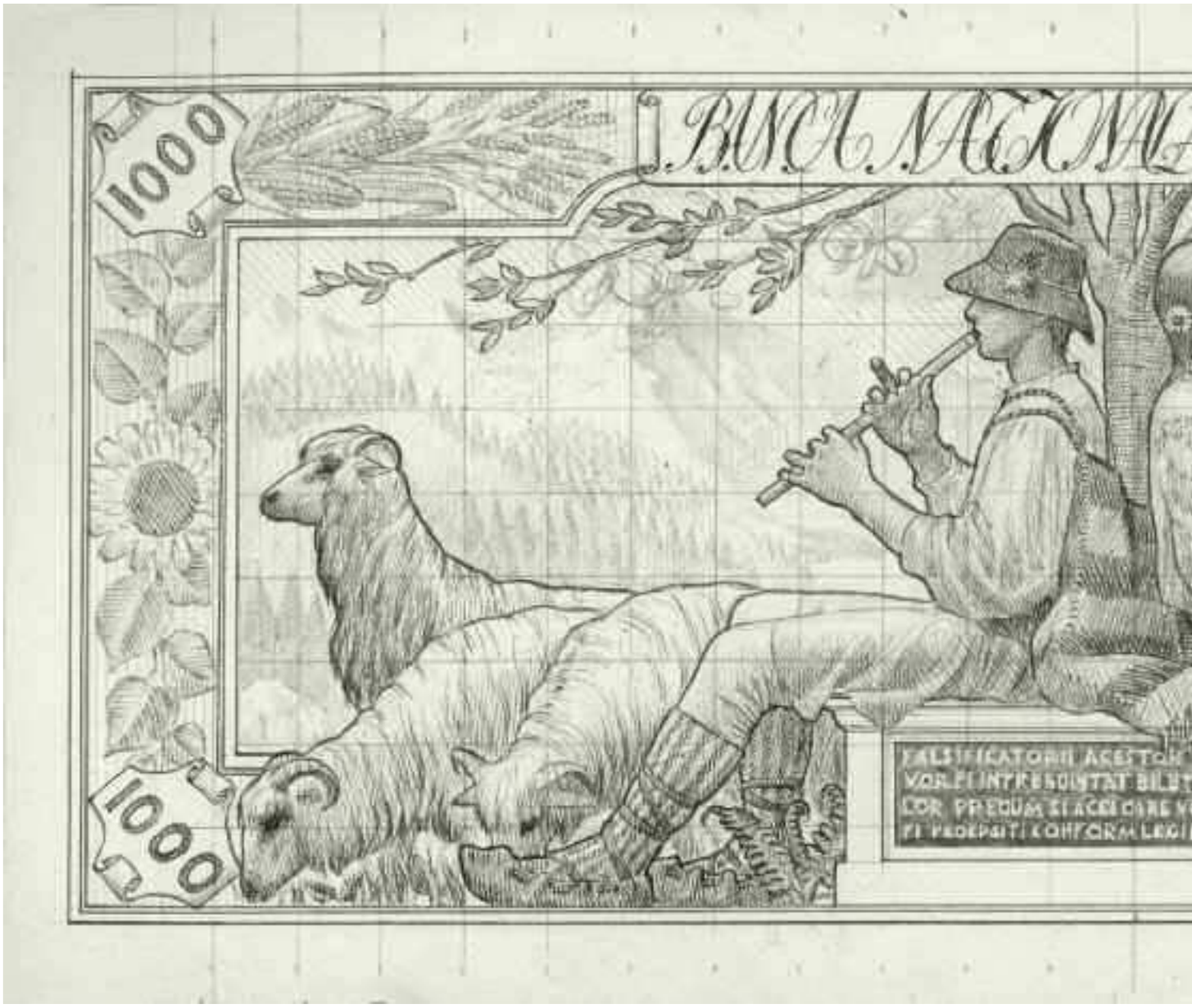

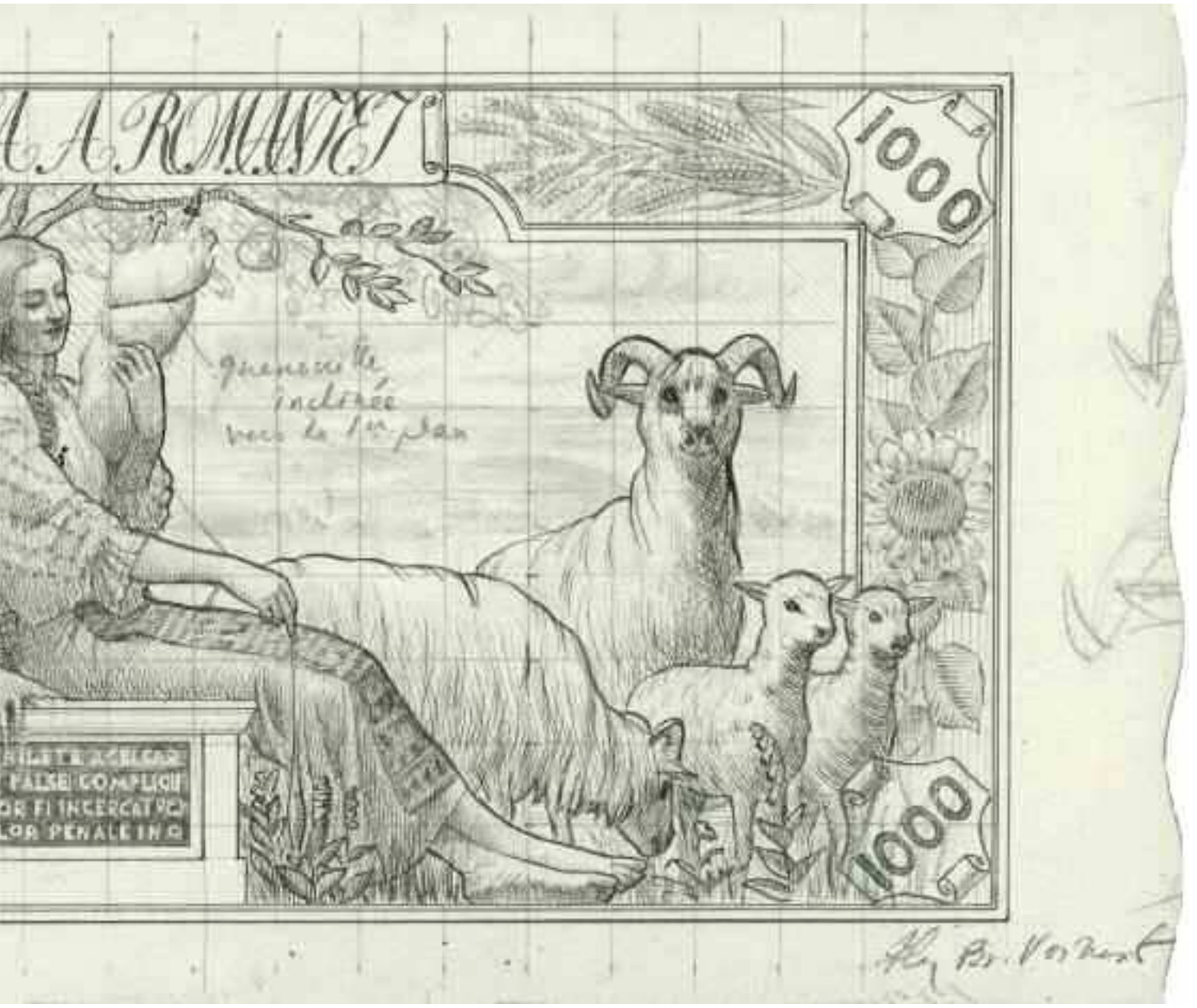
1000
1000

155.
Al. Brătescu-Voineşti
1943
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa a II-a
Tuş şi acuarelă pe carton
35 x 14,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

155.

ONALA A ROMANIEI
MIE LEI
000
CASIER CENTRAL
BNR

156.

Al. Brătescu-Voineşti

1943

Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa a II-a
Tuş şi acuarelă pe carton
35 x 15 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

156.

1000
1000

157.

157.
Cornel Medrea
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Creion pe carton
21,7 x 10,3 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 34

158.

158.
Cornel Medrea
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Creion pe carton
21,6 x 10,3 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 34

159.

159.
Cornel Medrea
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Creion pe carton
21,7 x 10,4 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 34

160.

160.
Cornel Medrea
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Creion pe carton
21,7 x 10,3 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 35

161.

161.
Cornel Medrea
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Creion pe carton
21,5 x 10,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 34

162.
Cornel Medrea
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Creion pe carton
21,7 x 10,4 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 35

BANCA NATIONALA
19-V-29-45
GUVERNATOR
CASIER CENTRAL
UNA MIE

163.

1000
033333
17-IV-27-47
GUVERNATOR
UNA MIE

164.

163.
Victor Georgescu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş, acuarelă şi creion pe carton
17 x 6,8 cm
Imprimeria BNR, nr. inv. 3 654

164.
Victor Georgescu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş, acuarelă şi creion pe carton
17,2 x 7 cm
Imprimeria BNR, nr. inv. 3 654

500
CINCI SUTE L
19 - IV - 28 - 45
GUVERNATOR
CASIER CENTRAL
050595

165.

166.

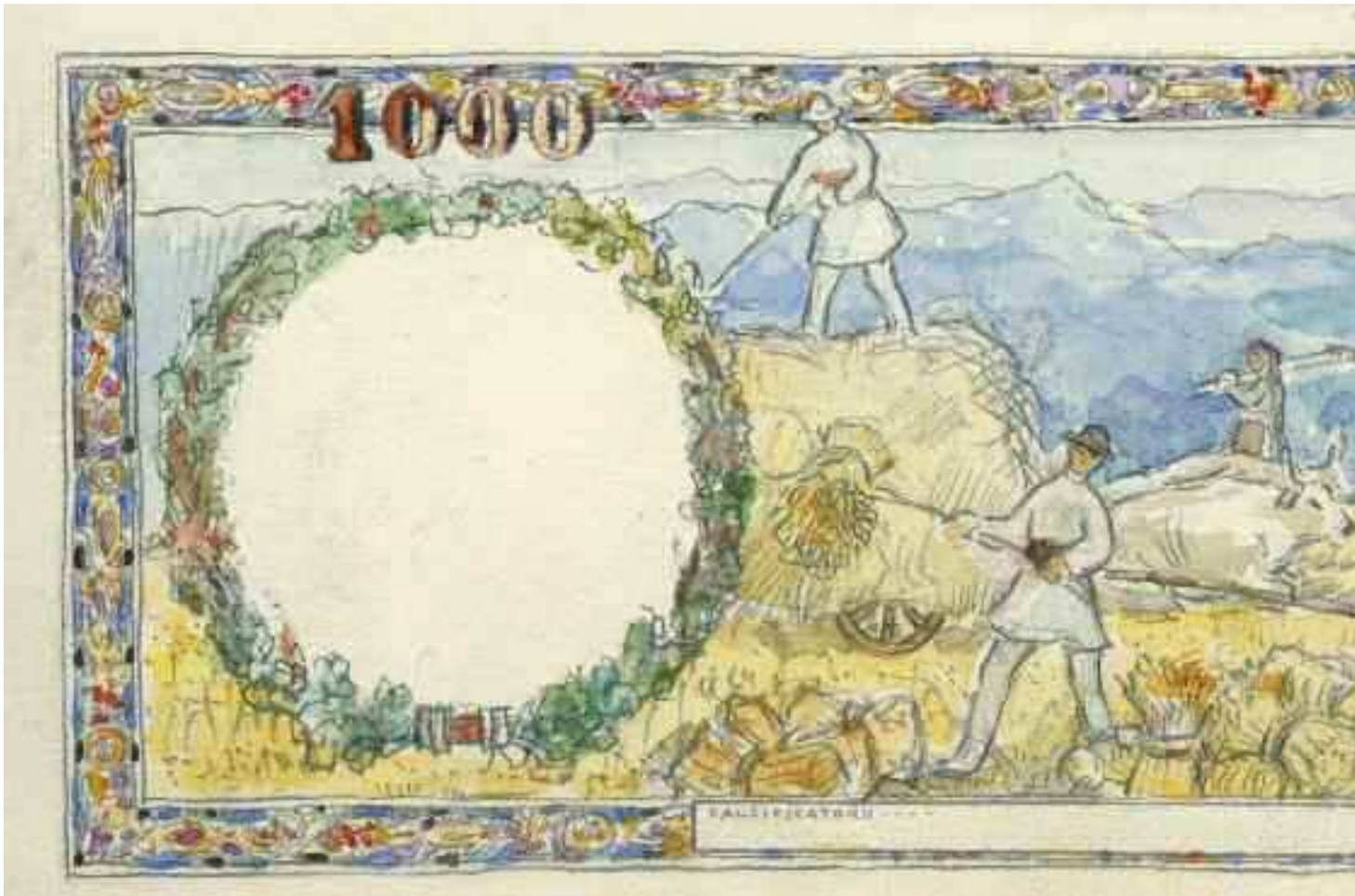
1000

165.
Victor Georgescu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Acuarelă şi tuş pe carton
16 x 6,4 cm
Imprimeria BNR, nr. inv. 3 654

166.
Victor Georgescu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Acuarelă şi tuş pe carton
17,2 x 7 cm
Imprimeria BNR, nr. inv. 3 654

167.

Victor Georgescu

1943

Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa a II-a
Creion, acuarelă şi tuş pe carton
52,7 x 19,9 cm
Imprimeria BNR, nr. inv. 3 654

167.

A·A·ROMANIEI
57
N·1241
5000
0775
CASIER
CENTRAL
III LEI
e 1949

168.
Victor Georgescu
1943
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa a II-a
Creion, acuarelă şi tuş pe carton
52,9 x 21,7 cm
Imprimeria BNR, nr. inv. 3 654

168.

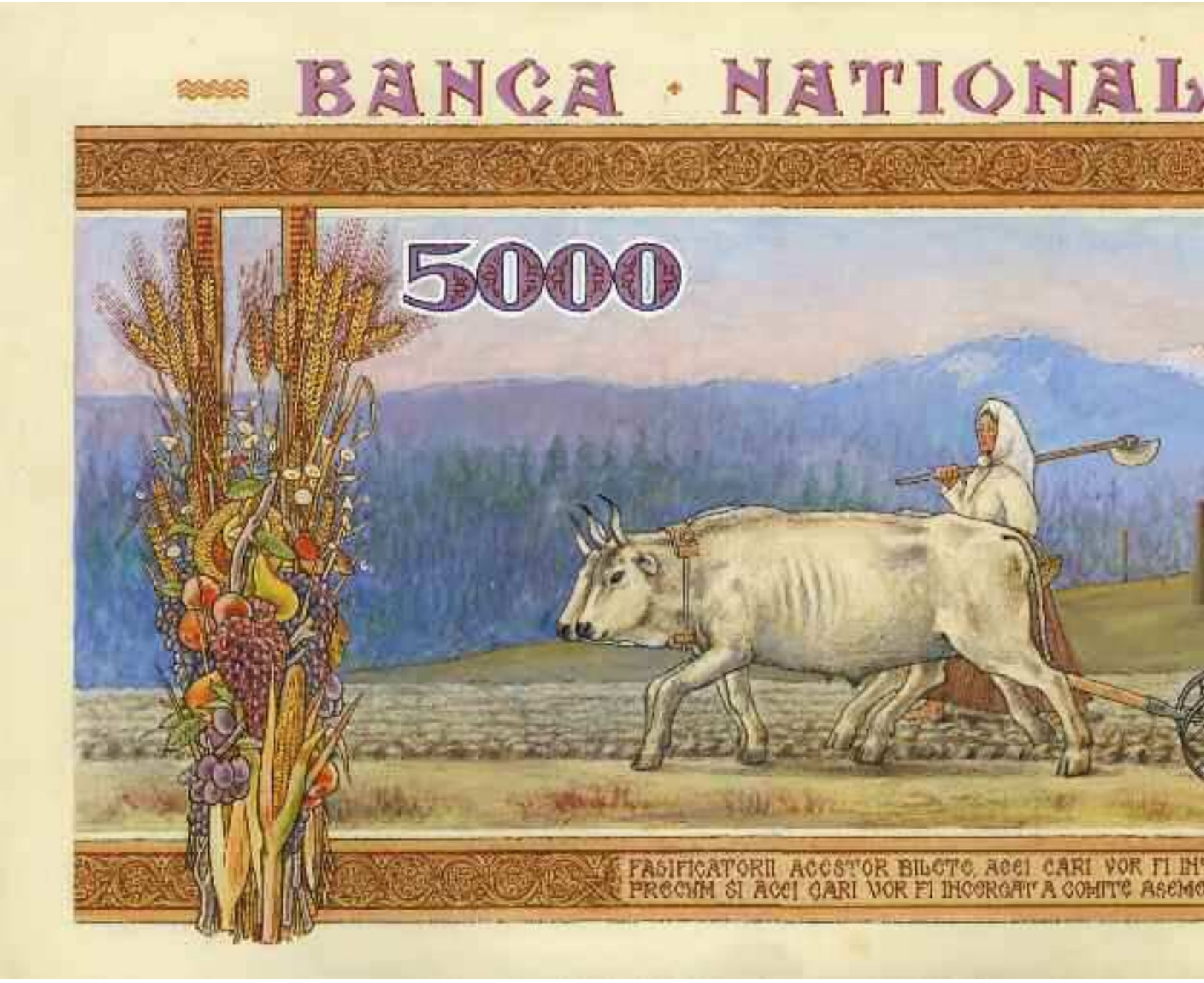

A · A · ROMANIEI
5000
TREBUINTAT BILETE FALSE CONFLICTE LOR
NCA FAPTE VOR FI PEDEPSITI CONF. LEG. PEN.

169.

170.

169.
N. Stoica
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş pe carton
27,5 x 11 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 32

170.
N. Stoica
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş pe carton
27,5 x 10,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 32

171.
N. Stoica
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş pe carton
27,4 x 11 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 32

172.
N. Stoica
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş pe carton
27,5 x 11 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 32

171.

172.

173.

173.
A. Moscu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş pe carton
27 x 10,3 cm
Imprimeria BNR, nr. inv. 3 654

174.

174.

A. Moscu

1942

Proiect pentru concursul de realizare a bancnotei
de 5 000 lei verso, etapa I

Tuş pe carton

26,9 x 10,5 cm

Imprimeria BNR, nr. inv. 3 654

175.

175.
Gh. Zlotescu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş pe carton
26,7 x 10,3 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 33

LA A ROMANIEI
E LEI
OO
G70511
-42 CASIER CENTRAL
0082
Gh. Zlotescu.

176.

176.
Gh. Zlotescu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş pe carton
26,5 x 100 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 33

LA ROMANIEI
1000
1000
Gh. Zlotescu.

177.
Anonim
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tipar pe hârtie
28,5 x 12,3 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 72

177.

A-A-ROMANIEI
IE LEI
CASIER CENTRAL
0531
PENTRU
TARA
0105
RA"

178.

Anonim

1942

Proiect pentru concursul de realizare a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I

Tipar pe hârtie

28,5 x 12 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 72

178.

ALA A ROMANIEI
RA"
LUPTA CU PUTERILE INTUNERICULUI

0210
BANCA NATIONALA A
30 MAI 1943
GUVERNATOR
CASIER CENTRAL
1000
171552210
F 6863
UNA MIE LI
=NEGOIU=1=

179.

180.

BANCA NATIONALA
A ROMANIEI
UNA MIE LEI
=NEGOIU=1=

179.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

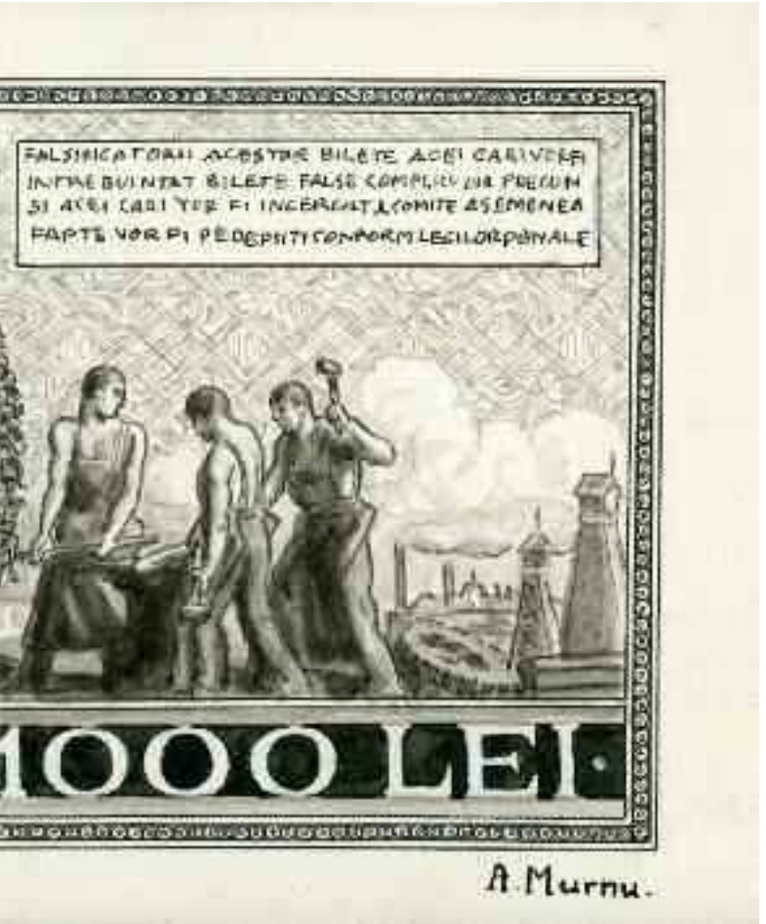

180.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

0·210
BANCA NATIONALA A ROM
30 MAI 1943
GUVERNATOR
CASIER CENTRAL
1000
1915588240
F·6863
UNA MIE LEI
=NEGOIU= 2=

181.

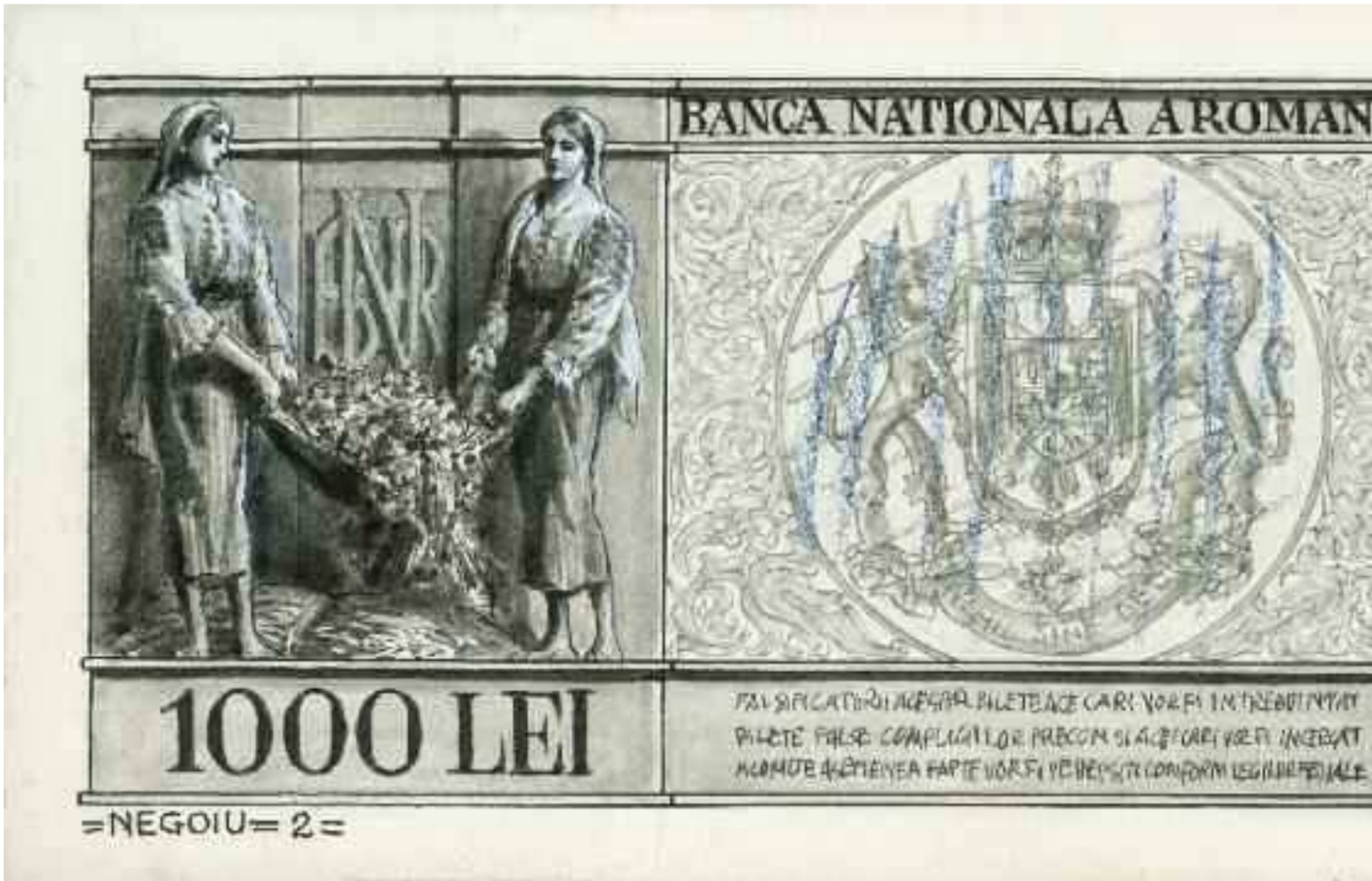
BANCA NATIONALA A ROMAN
1000 LEI
=NEGOIU= 2=

182.

181.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 72

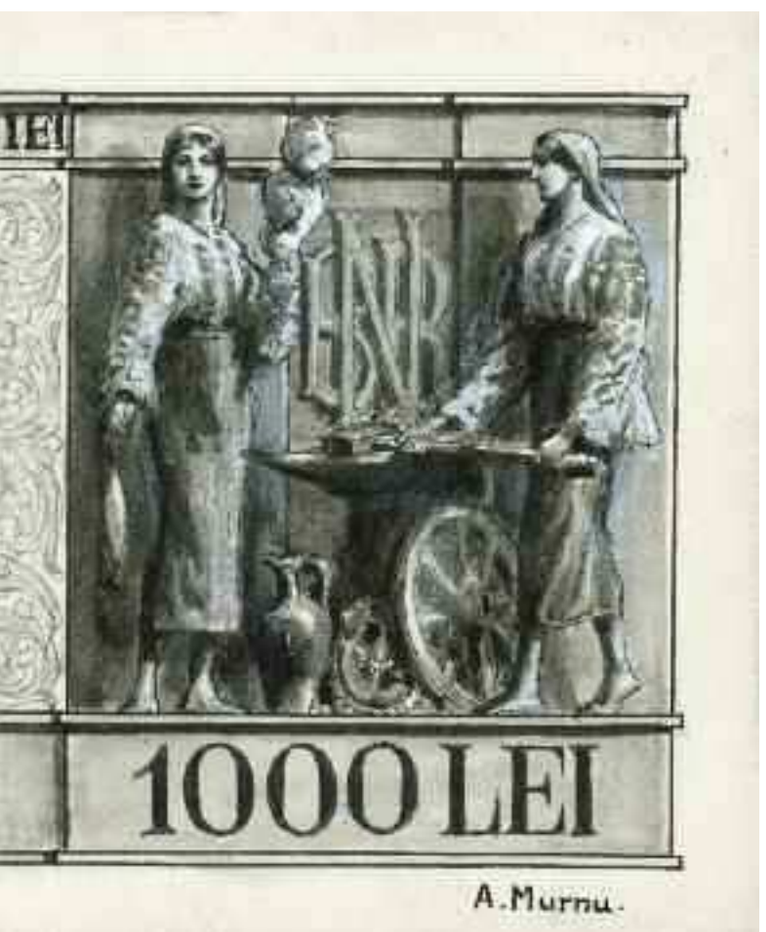

182.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 72

183.

184.

183.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

184.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

185.

186.

185.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

186.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

BANCA NATIONALA A ROM
0.450
15 MAI 1943
GUVERNATOR
CASIER
F. 6450
1915582401
1000
UNA MIE LEI
=NEGOIU=5=

187.

188.

1000
BANCA NATIONALA A RON
UNA MIE LEI
=NEGOIU=5=

187.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

188.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

0.450
BANCA NATIO
UNA
GUVERNATO
105521820
E.6450
=NEGOIU=6=

189.

BANCA NATIONALA A ROMA
1000
UNA MIE LE
=NEGOIU=6=

190.

189.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

190.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

191.

192.

191.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

192.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

193.

194.

193.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

194.
Ary Murnu
1942
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa I
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

195.
Ary Murnu
1943
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa a II-a
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

195.

IONALA A ROMANIEI
TOR
CASIER CENTRAL
NA MIE LEI
1000
NEGOIT

196.

Ary Murnu

1943

Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei verso, etapa a II-a
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

196.

NATIONALA A ROMANIEI

197.
Ary Murnu
1943
Proiect pentru concursul de realizare
a bancnotei de 5 000 lei recto, etapa a II-a
Tuş şi acuarelă pe carton
28,5 x 12 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

197.

ALA A ROMANIEI
RNATOR
CENTRAL
MII LEI 5000
NEGOIZ

198.

Şerban Zainea

[1942]

Proiect pentru bancnota de 500 lei recto

Tuş şi creion pe carton

16,7 x 7,6 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 61

198.

199.
Şerban Zainea
[1942]
Proiect pentru bancnota de 500 lei recto
Tuş şi creion pe carton
16,3 x 7,6 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 61

199.

200.

Alexandru Ionescu-Iaşi

[1940-1944]

Proiect de bancnotă, verso

Tuş şi acuarelă pe carton

27,5 x 13,6 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

200.

201.
Calcografia e Cartevalori (Milano)
[1940-1944]
Proiect pentru bancnota de 1 000 lei verso
Tuş şi acuarelă pe carton
36,7 x 18,1 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

201.

202.

Camil Ressu

[1945]

Proiect pentru bancnota de 10 000 lei recto

Creion pe carton

44,2 x 22,3 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 13

202.

203.

Camil Ressu

[1945]

Proiect pentru bancnota de 10 000 lei verso

Creion pe carton

44,2 x 22,2 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 653, fila 59

203.

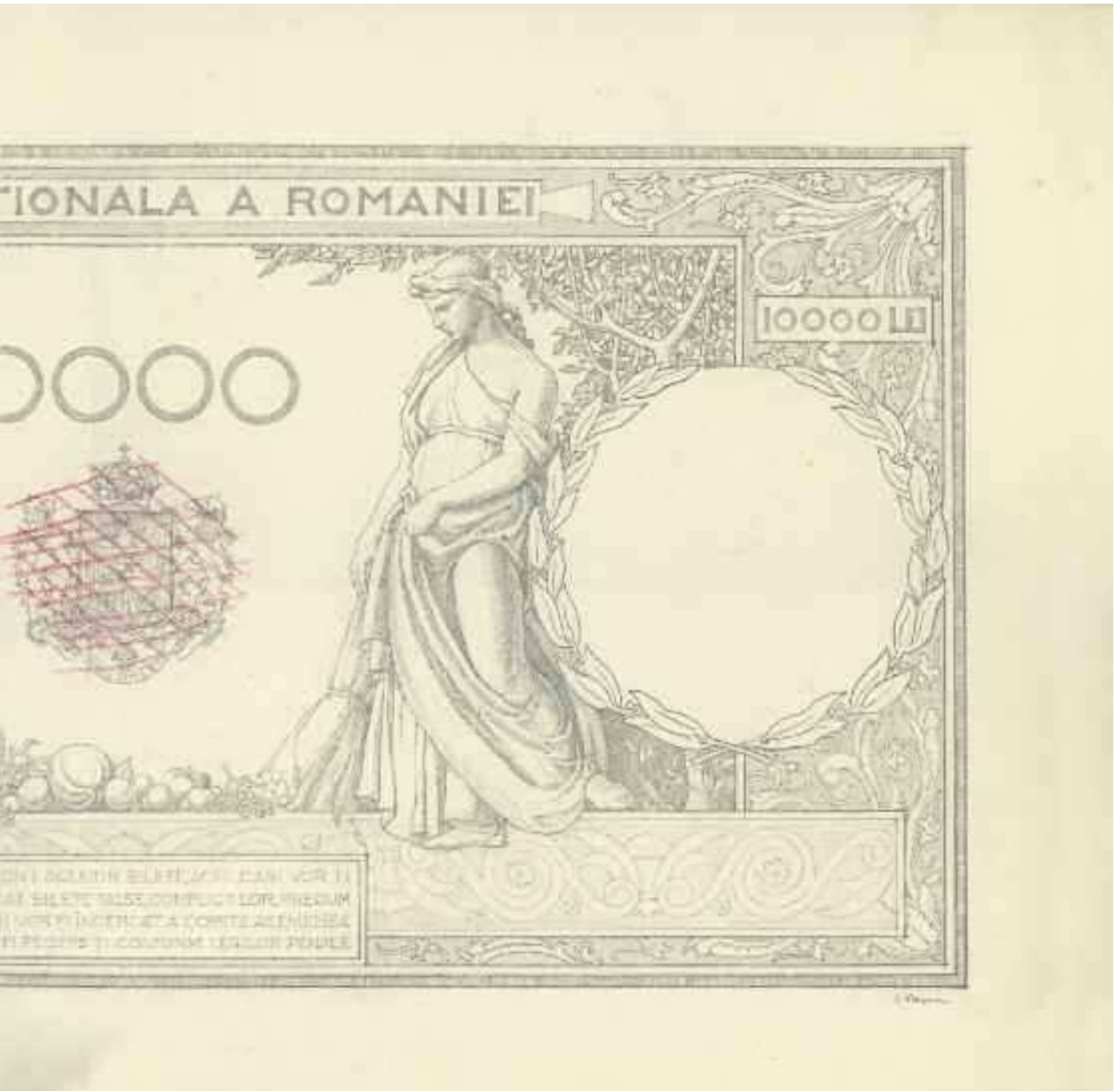

204.
Camil Ressu
[1945]
Proiect pentru bancnota de 5 000 lei recto
Tuş şi acuarelă pe carton
43,8 x 23,2 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 563, fila 13

204.

INCI MII LEI
NCA NATIONALA A ROMANIEI
GUVERNATOR
CASIER CENTRAL
BNR
BNR

205.

Camil Ressu

[1945]

Proiect pentru bancnota de 5 000 lei recto

Tuş şi acuarelă pe carton

43,9 x 23,2 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 563, fila 13

205.

206.

206.
Anonim
[1944]
Proiect pentru bancnota de 10 000 lei recto
Tuş şi creion pe carton
16,3 x 7,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 61

207.

207.

Anonim

[1944]

Proiect pentru bancnota de 10 000 lei recto

Tuş şi creion pe carton

17,3 x 8,3 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 61

208.

208.
Alexandru Ionescu-Iaşi
1944
Proiect pentru bancnota de 20 000 lei recto
Tipar şi colaj pe hârtie
17,3 x 10 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 65

209.

209.

Alexandru Ionescu-Iaşi

1944

Proiect pentru bancnota de 20 000 lei verso

Tipar şi tuş pe hârtie

17,3 x 9,9 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 65

210.

210.
Alexandru Ionescu-Iaşi
1944
Proiect pentru bancnota de 20 000 lei recto
Tipar, tuş şi colaj pe hârtie
17,3 x 9,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 65

211.

211.

Alexandru Ionescu-Iaşi

1944

Proiect pentru bancnota de 20 000 lei verso

Tipar şi tuş pe hârtie

17,3 x 9,9 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 65

212.

212.
Alexandru Ionescu-Iaşi
1944
Proiect pentru bancnota de 20 000 lei recto
Tipar, tuş şi colaj pe hârtie
13,5 x 7,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 66

213.

213.
Alexandru Ionescu-Iaşi
1944
Proiect pentru bancnota de 20 000 lei recto
Tipar şi colaj pe hârtie
17,3 x 9,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 66

214.
Şerban Zainea
1946
Proiect de bancnotă recto
Tuş şi acuarelă pe carton
55 x 21,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 63

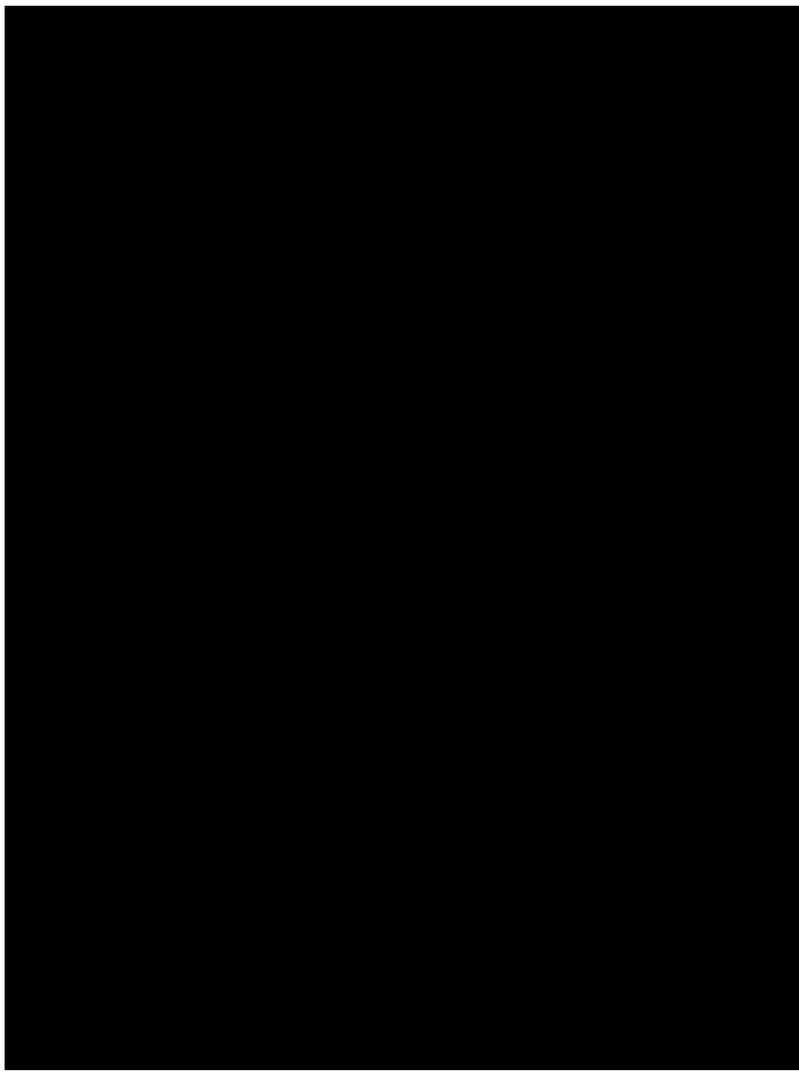

214.

215.
Şerban Zainea
1946
Proiect de bancnotă verso
Tuş şi acuarelă pe carton
55 x 22 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 64

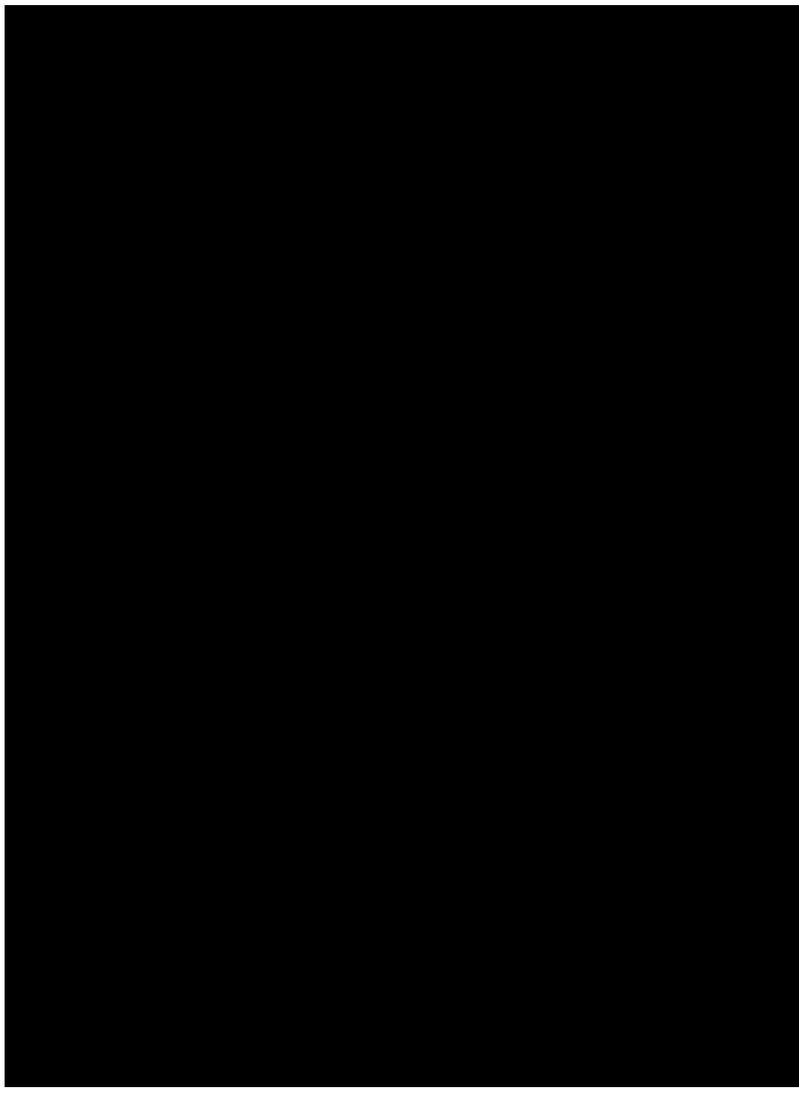

215.

216.
Ary Murnu
[1946]
Proiect pentru bancnota de 100 000 lei recto
Tuş pe carton
19,2 x 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 55

217.
Ary Murnu
[1946]
Proiect pentru bancnota de 100 000 lei recto
Tuş pe carton
19 x 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 55

5
BANCA NATIONALA A ROMANIEI
100 000
UNA SUTA MII LEI

216.

7
BANCA NATIONALA A ROMANIEI
UNA SUTA MII LEI
100000

217.

218.
Ary Murnu
[1946]
Proiect pentru bancnota de 100 000 lei recto
Tuş pe carton
18,8 x 9,1 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 56

219.
Ary Murnu
[1946]
Proiect pentru bancnota de 100 000 lei recto
Tuş pe carton
19 x 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 56

BANCA NATIONALA A ROMANIEI
GUVERNATOR
BANCA CENTRALA
100000
UNA SUTA MII LEI
100000

216.

BANCA NATIONALA A ROMANIEI
100 000
GUVERNATOR
UNA SUTA MII LEI

219.

220.
Ary Murnu
[1946]
Proiect pentru bancnota de 100 000 lei recto
Tuş pe carton
18,9 x 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 55

221.
Ary Murnu
[1946]
Proiect pentru bancnota de 100 000 lei recto
Tuş pe carton
19 x 9,2 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 54

4
BANCA NATIONALA
A ROMANIEI
100 000 LEI
O NA SUTA MII LEI

220.

1
100 000
BANCA NATIONALA
A ROMANIEI

221.

222.
Ary Murnu
[1946]
Proiect pentru bancnota de 100 000 lei recto
Tuş pe carton
15,8 x 7,2 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 54

222.

223.

223.
Ary Murnu
[1946]
Proiect pentru bancnota de 100 000 lei recto
Tuş pe carton
19 x 8,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 56

224.

224.

Ary Murnu

[1946]

Proiect pentru bancnota de 100 000 lei recto

Tuş pe carton

19 x 9 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 55

225.

225.
Şerban Zainea
[1946]
Proiect pentru bancnota de 100 000 lei recto
Tuş şi acuarelă pe carton
19 x 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 22

226.

226.
Şerban Zainea (?)
[1946]
Proiect pentru bancnota de 100 000 lei recto
Tuş şi acuarelă pe carton
21,3 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 62

227.
Anonim
[1946]
Proiect pentru bancnota de 100 000 lei recto
Creion pe carton
14,5 x 5,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 62

227.

LEI
100.000

228.
Anonim
[1946]
Proiect pentru bancnota de 100 000 lei recto
Creion pe carton
14,3 x 5,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 62

228.

6
AROMANIEI
D/H 7035
100000
FALSIFICATORI ACESTOR BILETE ACEI II
CARI VOR FI INTREBUINTAT BILETE TE
FALSE COMPLICILOR PRECUM SI ACEI CE
CARI VOR FI INCE BCAT ACOMITE AS AV

229.

229.
Petre Aurel Constantinescu
1946
Proiect de bancnotă
Creion pe hârtie
22 x 9,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 57

230.

230.
Petre Aurel Constantinescu
1946
Proiect de bancnotă
Creion pe hârtie
20 x 9,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 57

231.

231.
Petre Aurel Constantinescu
1946
Proiect de bancnotă
Creion pe hârtie
20 x 9,3 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 57

232.

232.
Petre Aurel Constantinescu
1946
Proiect de bancnotă
Creion pe hârtie
22 x 9,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 57

233.

233.
Petre Aurel Constantinescu
1946
Proiect de bancnotă
Creion pe hârtie
20,4 x 9,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 57

234.

234.
Petre Aurel Constantinescu
1946
Proiect de bancnotă
Creion pe hârtie
20,2 x 9,4 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 58

235.
Petre Aurel Constantinescu
1946
Proiect de bancnotă
Creion pe hârtie
34 x 15,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 61

235.

2
MILEI
ANIA
947
Două mii lei

236.
Petre Aurel Constantinescu
1946
Proiect de bancnotă
Creion pe hârtie
33 x 15,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 59

236.

13
2
MII LEI

237.

Petre Aurel Constantinescu

1946

Proiect de bancnotă

Creion pe hârtie

20,3 x 9,5 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 58

237.

238.

Petre Aurel Constantinescu

1946

Proiect de bancnotă

Creion pe hârtie

20 x 9,3 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 58

238.

239.

Petre Aurel Constantinescu

1946

Proiect de bancnotă

Creion pe hârtie

20 x 9,4 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 58

239.

240.
Petre Aurel Constantinescu
1946
Proiect de bancnotă
Creion pe hârtie
20,3 x 9,3 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 59

240.

241.
Petre Aurel Constantinescu
1946
Proiect de bancnotă
Creion pe hârtie
19,6 x 9,4 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 58

241.

242.

242.
Alexandru Ionescu-Iaşi
[1940-1946]
Proiect de bancnotă
Tuş pe carton
17 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 66

243.

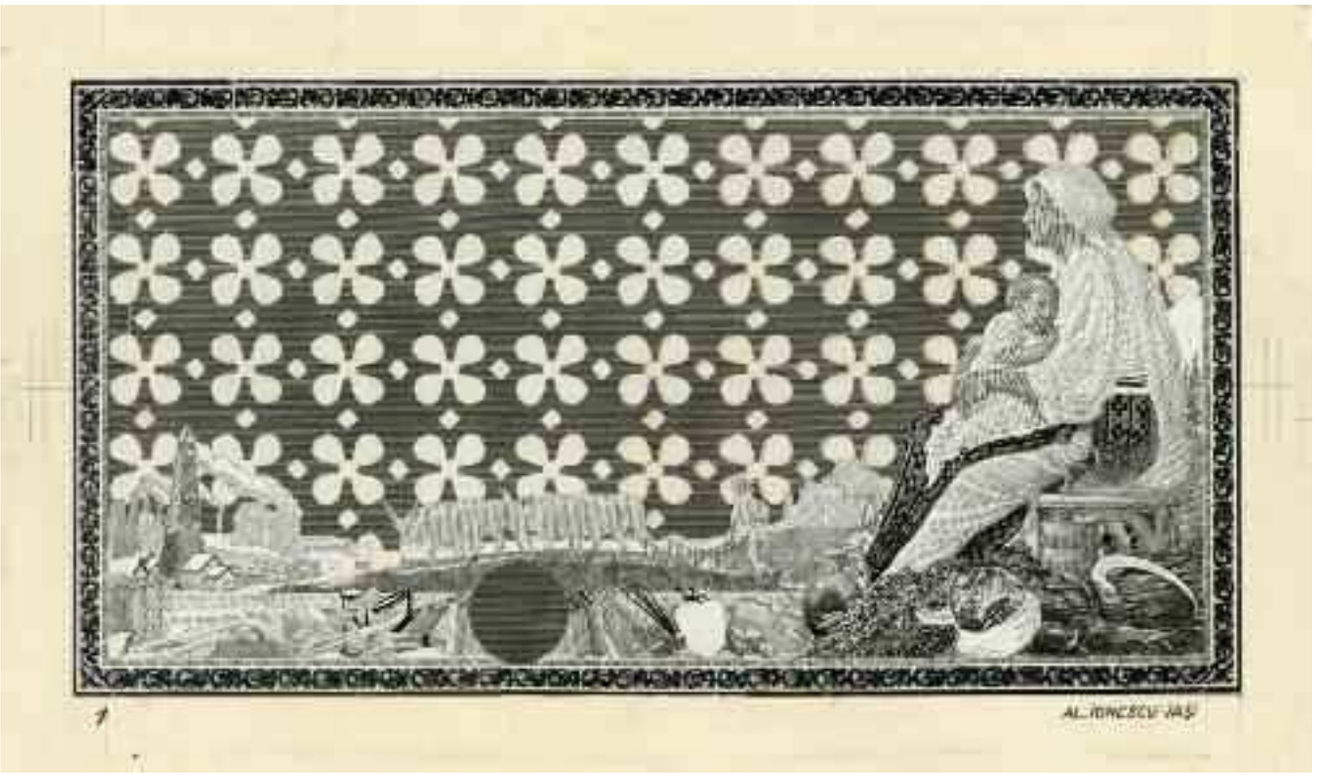

243.
Alexandru Ionescu-Iași
[1940-1946]
Proiect de bancnotă
Tuș pe carton
17 x 8,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 66

244.
Alexandru Ionescu-Iaşi
[1940-1946]
Proiect de bancnotă
Tuş pe carton
17 x 8,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 66

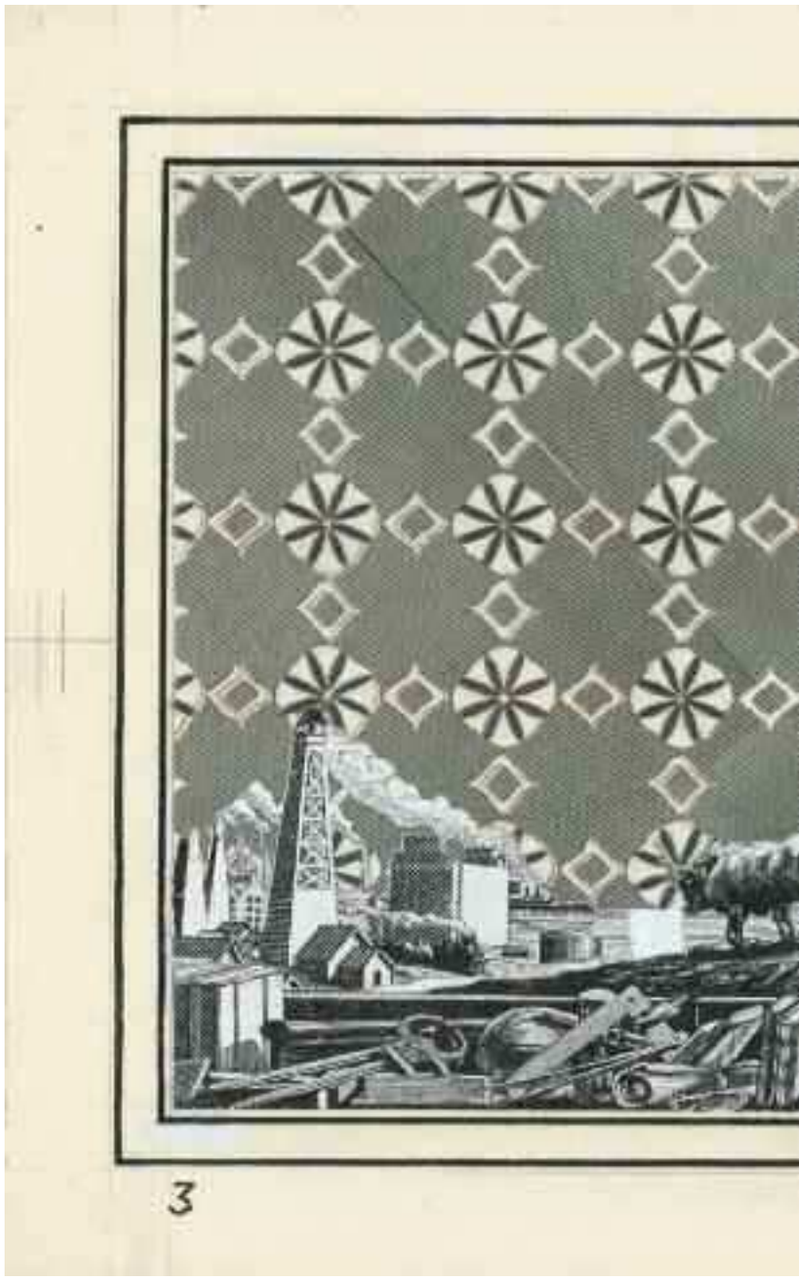

244.

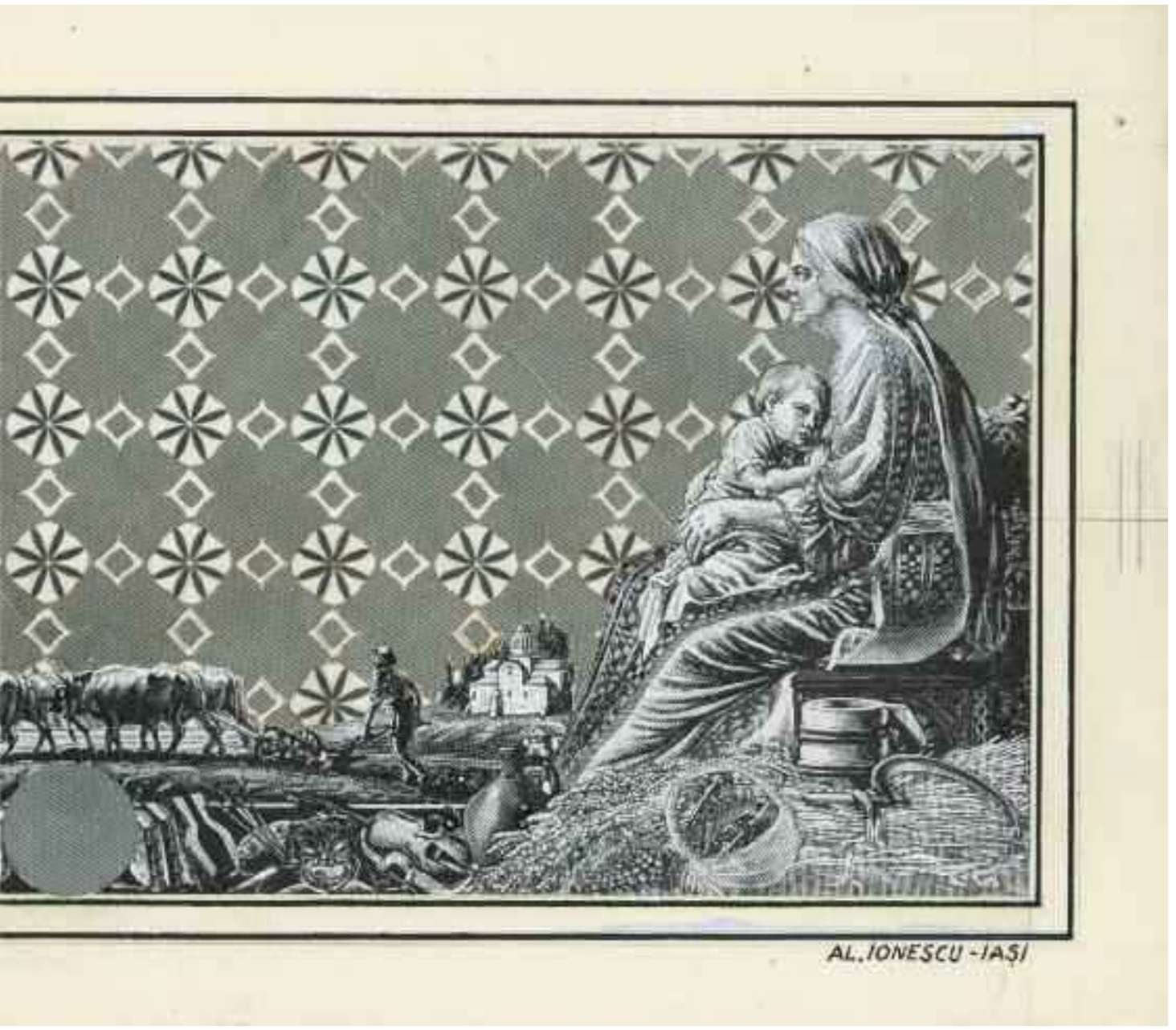

245.
Alexandru Ionescu-Iaşi
[1940-1946]
Proiect de bancnotă
Tuş pe carton
17 x 9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 66

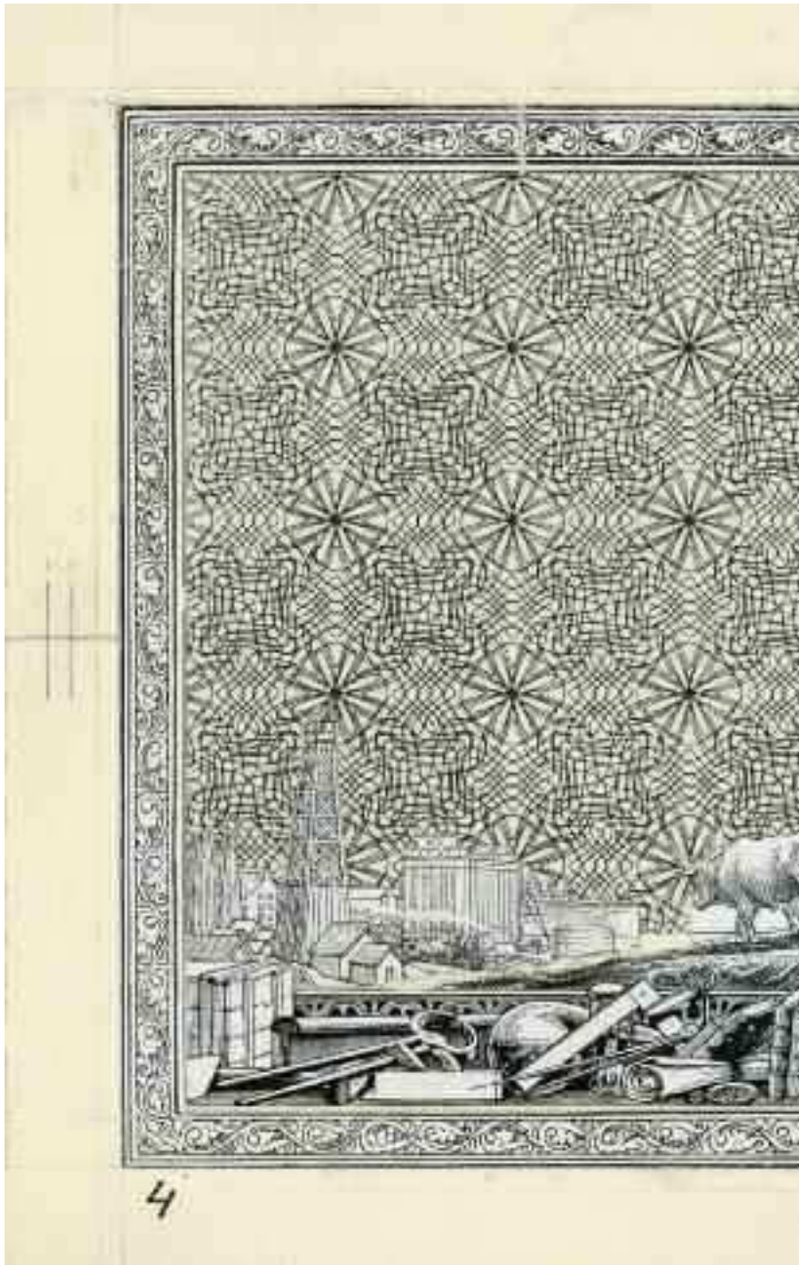

245.

PARTEA a IV-a
Proiecte de medalioane si filigrane

Pe parcursul deceniilor III-V ale secolului trecut, procesul de securizare a bancnotelor româneşti a respectat cu fidelitate tradiția franceză. Este vorba despre utilizarea filigranului umbrit, inserat în medalioane de mari dimensiuni în hârtia de bancnotă, care a fost produs de Banca Franței, pentru prima oară, în anul 1862 pe biletele de 100 franci (Mercur) şi 1 000 franci. Această tehnică, ce utiliza pânza metalică embosată la fabricarea hârtiei filigranate, permitea realizarea de compoziții complexe, cu fibra suportului tratată în grosimi diferite, ceea ce, în epocă, oferea o maximă garanție a autenticității bancnotei.

Dimensiunile filigranelor şi necesitatea păstrării vizibilității lor au influențat compoziția generală a câmpului bancnotelor. Pe biletele emise în ultimele trei decenii ale secolului al XIX-lea şi în primul deceniu al secolului al XX-lea, spațiul ocupat de filigranele în medalion şi decorația acestora a fost adeseori dezvoltat în compoziția bancnotei în mod excesiv, în detrimentul dezvoltării mesajului ideologic. Această tendință, vizibilă în cazul bancnotelor emise de Banca Franței, s-a făcut simțită în România odată cu biletele ipotecare din anul 1877, şi s-a menținut pe multe dintre bancnotele româneşti care au fost proiectate de artişti francezi în primele trei decenii ale secolului XX.

Tot în cadrul pur decorativ al concepției biletului de bancă se plasează

proiectarea simetrică medalioanelor. Personajele figurate aici, redate în filigran sau tipărite, sunt plasate fie central, fie lateral, privind spre centru.

Motivul portretelor alegorice sau, începând cu cel de-al doilea deceniu al secolului al XX-lea, cel al personajelor istorice, era redat, cel mai adesea, în profil sau semiprofil. Primele reprezentări din acest ultim tip se regăsesc pe bancnotele emise în anii Primului Război Mondial: 10 franci 1916 verso, tipul Minerva (desen Georges Duval, gravura César Romagnol) şi 5 franci 1917 verso tipul violet (desen Charles Walhain, gravura Deloche). Portretul frontal se dezvoltă îndeosebi în perioada interbelică, şi este utilizat, în epocă, îndeosebi pe bancnotele din colonii. Această perioadă coincide cu renunțarea progresivă la apelul la mitologia clasică şi cu generalizarea reprezentărilor realiste, ce fac referire la categorii sociale sau profesionale.

Filigranele în medalion, valoarea nominală filigranată şi medalioanele desenate de pe bancnotele româneşti urmează, în linii mari, evoluțiile şcolii franceze. Acest fenomen este evident în proiectele lui Decebal, Traian, Ştefan cel Mare şi Mihai Viteazul care erau destinate să fie redate, fie tipărite, fie în filigran umbrit. Principiul simetriei compoziționale este păstrat, în continuare, cu destul de multă rigoare. În acest sens, este de semnalat că, pe bancnotele proiectate de Ary Murnu care au fost puse în circulație în deceniile III şi IV ale secolului trecut se utilizează conceptul medalioanelor filigranate, cu două deosebiri importante față de modelul francez: se renunță la perechile de portrete afrontate în favoarea unui singur medalion central, de mari dimensiuni, iar decorația tipărită acestuia este redusă semnificativ, de la rinsourile luxuriante specifice designului clasicizant, la simple cunune cu frunze de laur şi stejar.

Atelier de fabricare a hârtiei manuale filigranate (Louis Figuier, *Les merveilles de l'industrie ou description des principales industries modernes*, Paris, Jouvet et Cie, vol. II, 1873-1877, p. 245, 249)

246.

246.
Anonim
[anii '20]
Proiect pentru filigranul bancnotei de 1 000 lei
Tuş şi laviu pe carton
16,9 x 9,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

247.

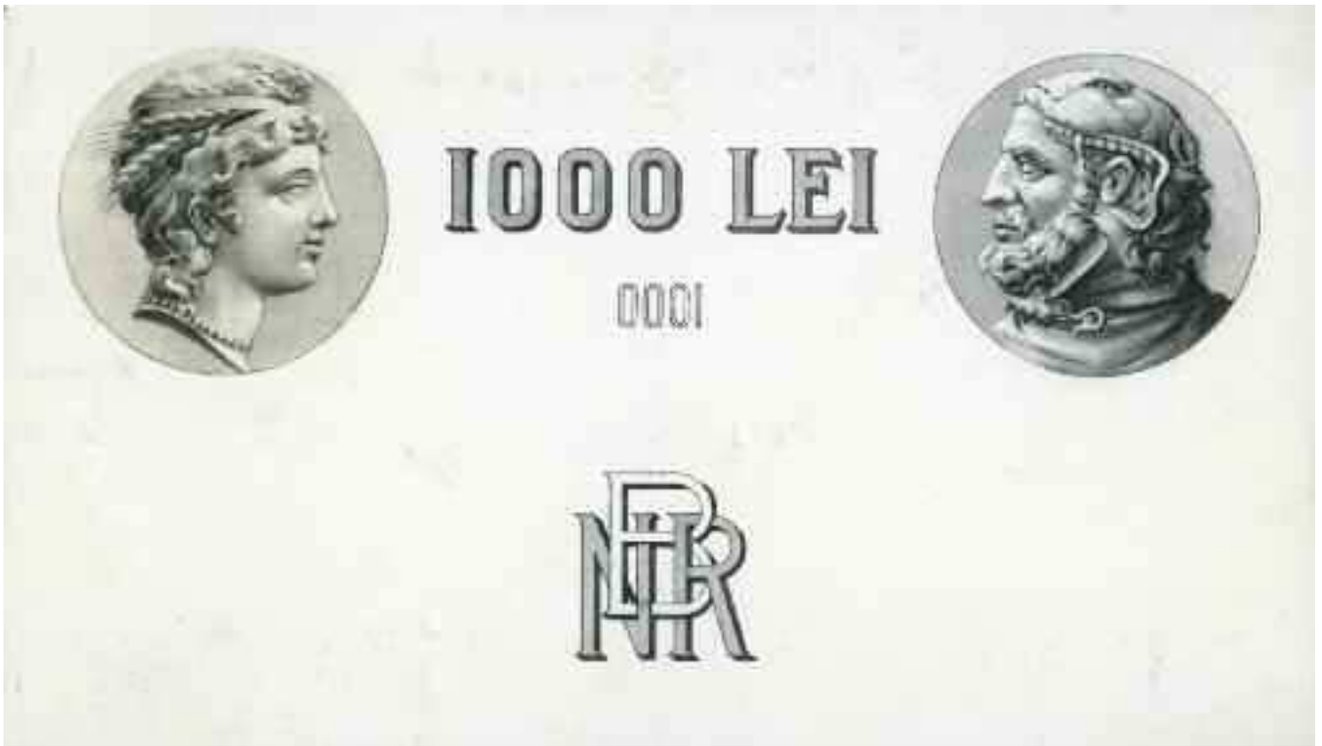

247.
Anonim
[anii '20]
Proiect pentru filigranul bancnotei de 1 000 lei
Tuş, laviu şi colaj pe carton
16,9 x 9,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

248.

248.
Anonim
[anii '20]
Proiect pentru filigranul bancnotei de 1 000 lei
Tuş, laviu şi colaj pe carton
16,9 x 9,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

249.

249.
Anonim
[anii '20]
Proiect pentru filigranul bancnotei de 1 000 lei
Tuş, laviu şi colaj pe carton
16,9 x 9,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

250.

Ary Murnu

Proiecte de medalioane

Tuş pe carton

18 x 10,3 cm, diametru 3,2 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 56

250.

251.

Ary Murnu

Proiecte de medalioane

Tuş pe carton

18 x 10,3 cm, diametru 3,2 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 56

251.

252.
Ary Murnu
Proiecte de medalioane
Tuş pe carton
18 x 10,3 cm, diametru 3,2 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654, fila 56

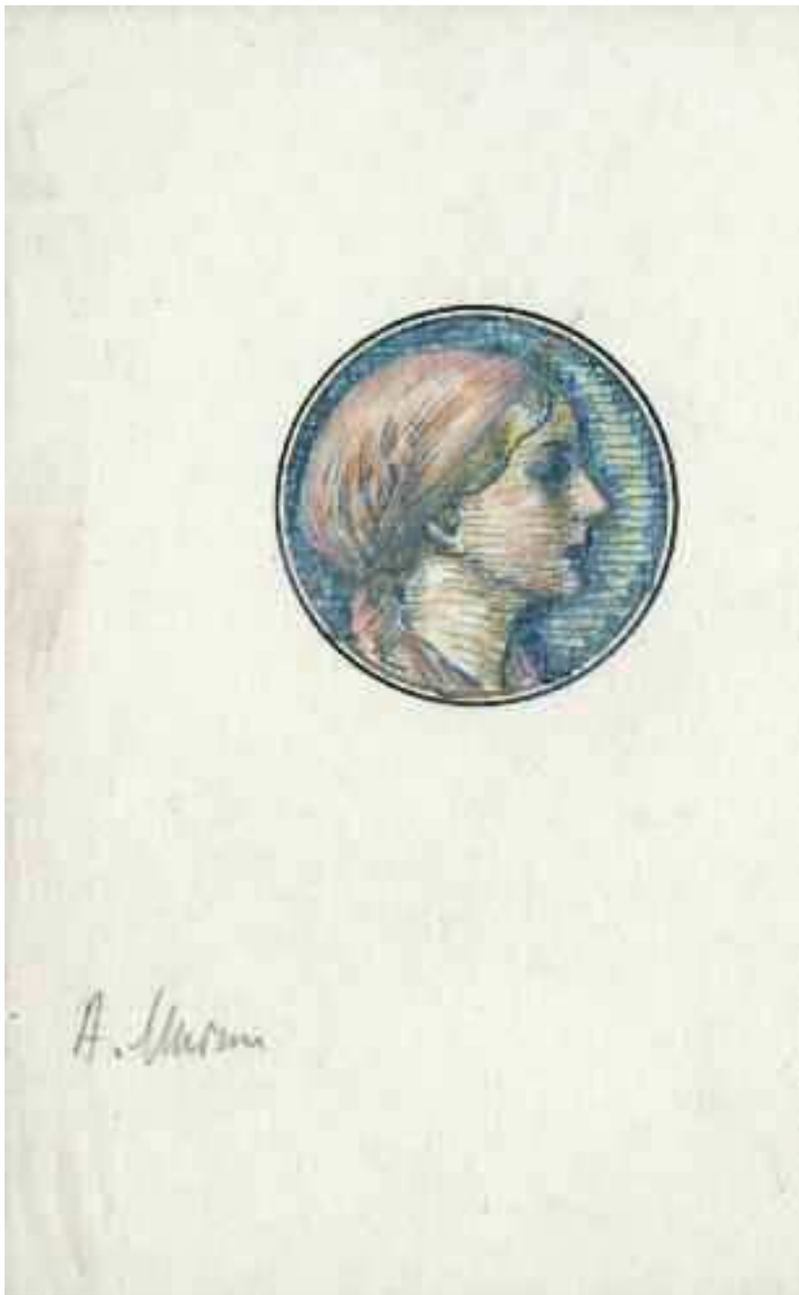

252.

253.

253.
E. Cristescu
[1936-1940]
Proiect de filigran pentru bancnota de 20 lei
Tuş şi laviu pe carton
4,5 x 4,5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

254.

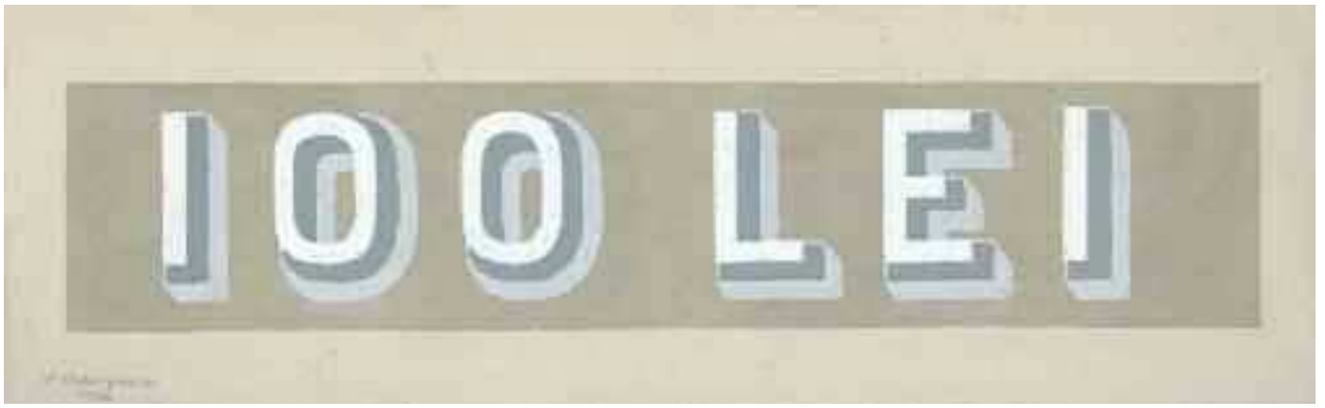

255.

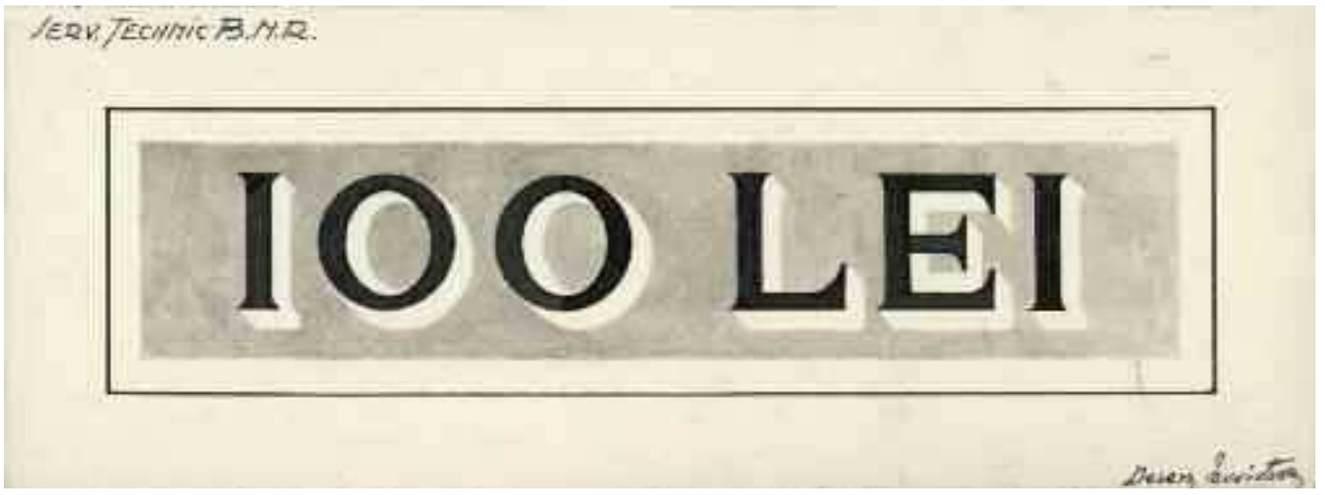

254.
Victor Georgescu
1940
Proiect de filigran pentru bancnota de 100 lei
Acuarelă pe carton
24,4 x 5 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

255.
E. Cristescu
[1936-1940]
Proiect de filigran pentru bancnota de 100 lei
Tuş şi laviu pe carton
16,2 x 4,2 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

256.
Anonim
[1936-1940]
Proiect de filigran pentru bancnota de 1 000 lei
Tuş şi laviu pe carton
16,5 x 3,6 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

256.

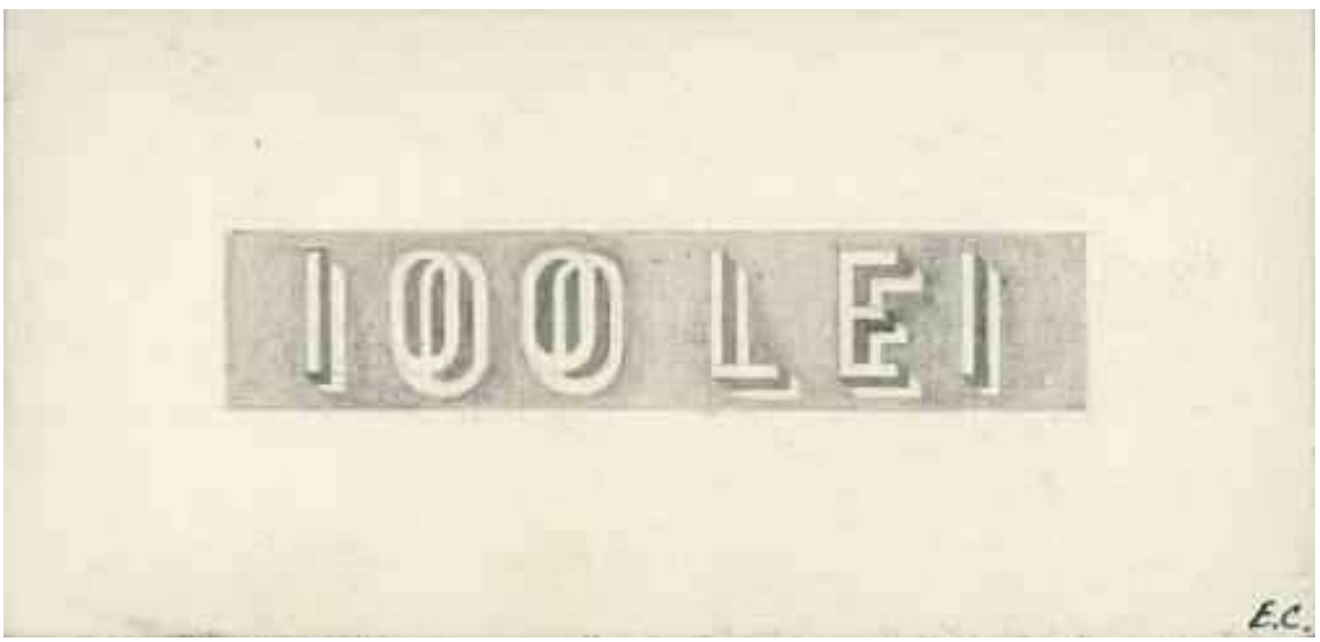

257.

257.
E. Cristescu
[1936-1940]
Proiect de filigran pentru bancnota de 100 lei
Creion pe carton
7,6 x 1,6 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

258.

Ary Murnu

1940

Proiect pentru filigranul bancnotelor de 20 şi 100 lei

Acuarelă şi creion pe carton

Diametru 97 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

Pentru filigranele biletelor de
20 şi 100 lei

259.
Victor Georgescu
[1943]
Proiect de filigran
Creion pe carton
22,7 x 16,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

259.

260.

Ilie Mihăescu

1941

Proiect de filigran

Creion pe carton

Dimensiuni medalion 7,7 x 8,5 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

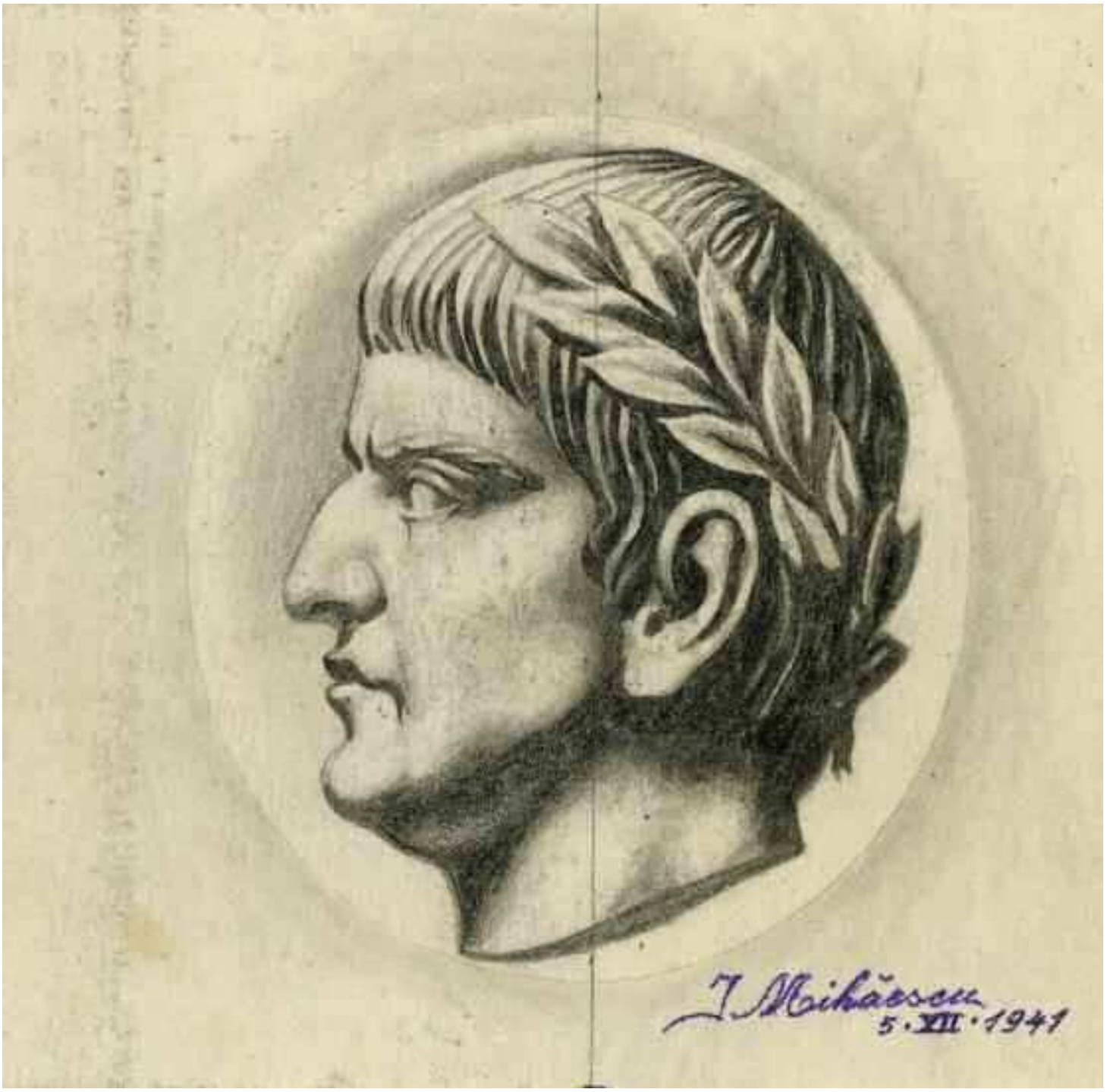

260.

261.
Victor Georgescu
[1943]
Proiect de filigran
Creion pe carton
35,4 x 27 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

261.

262.

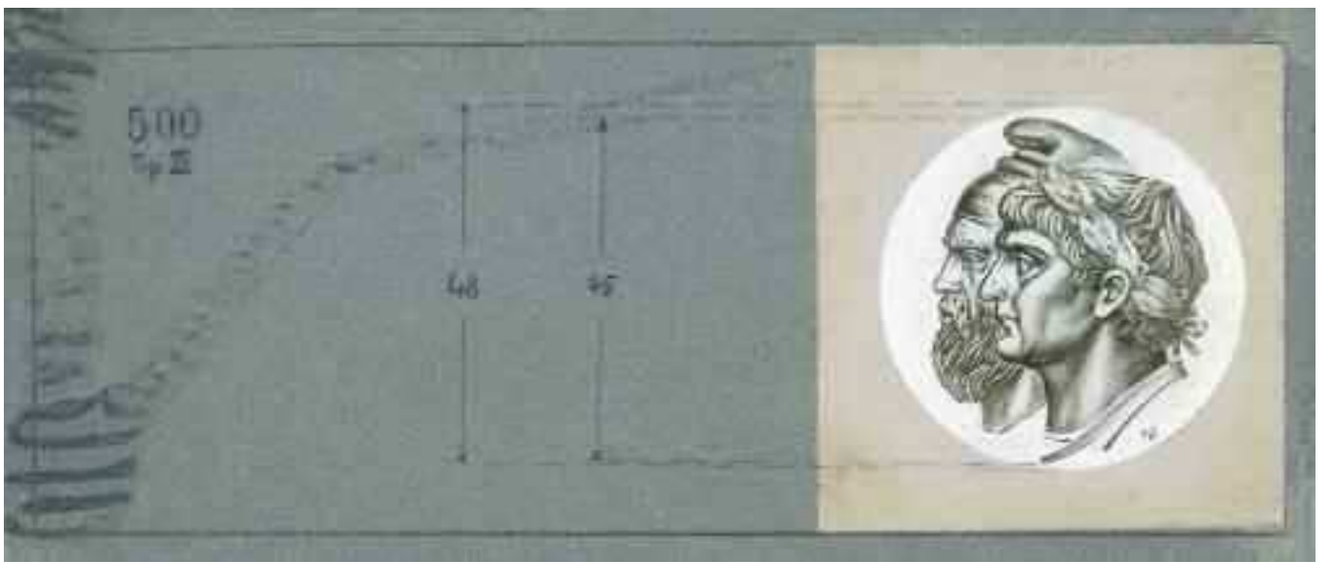

262.
Victor Georgescu
[1943]
Proiect de filigran pentru bancnota de 500 lei
Creion pe carton
16,2 x 6,4 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

263. (p. 291)
Victor Georgescu
[1943]
Proiect de filigran
Creion pe carton
45 x 33 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

263.

264.

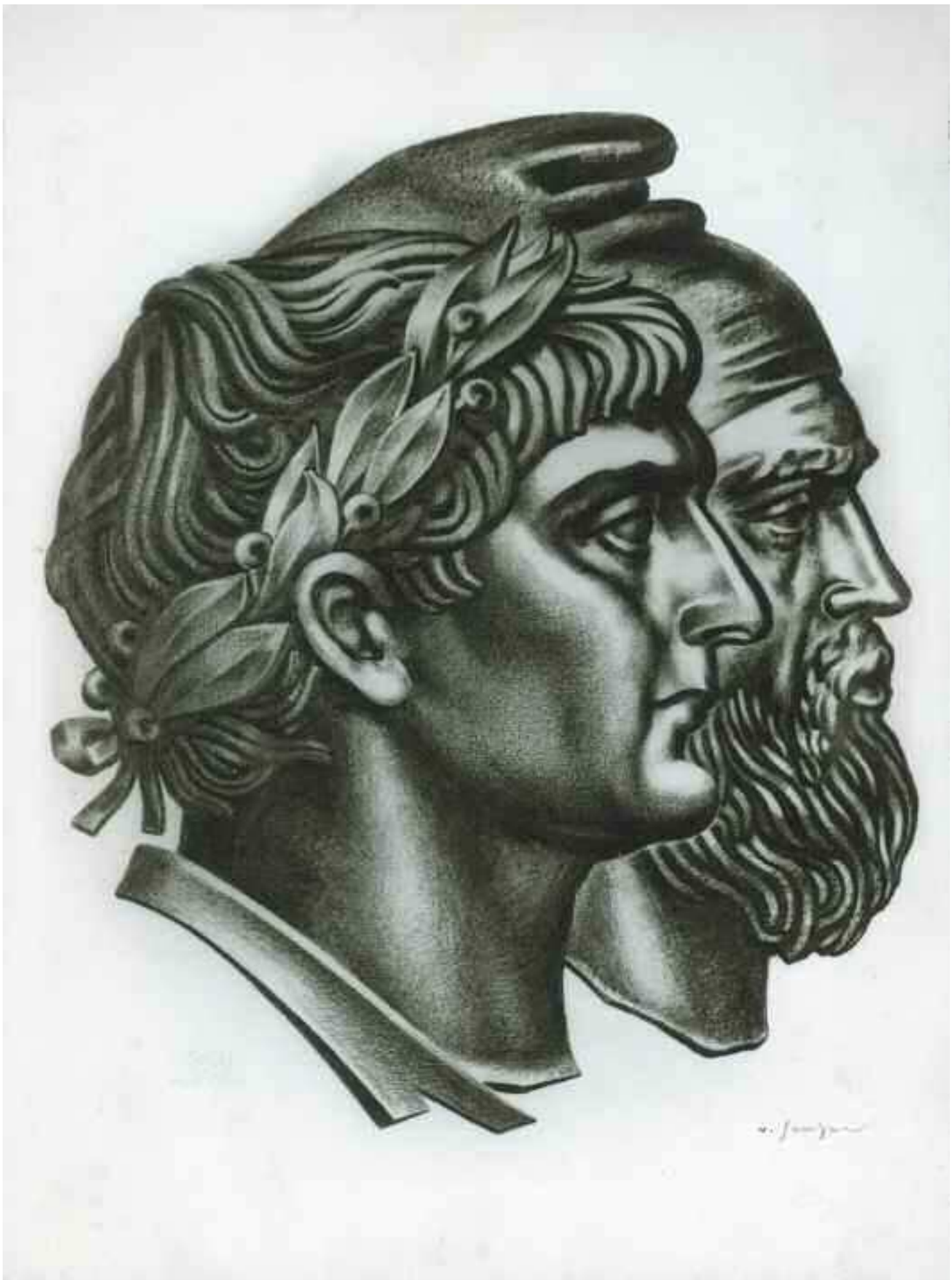

264.
Victor Georgescu
[1943]
Proiect de filigran
Creion pe carton
23,5 x 17,6 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

265.

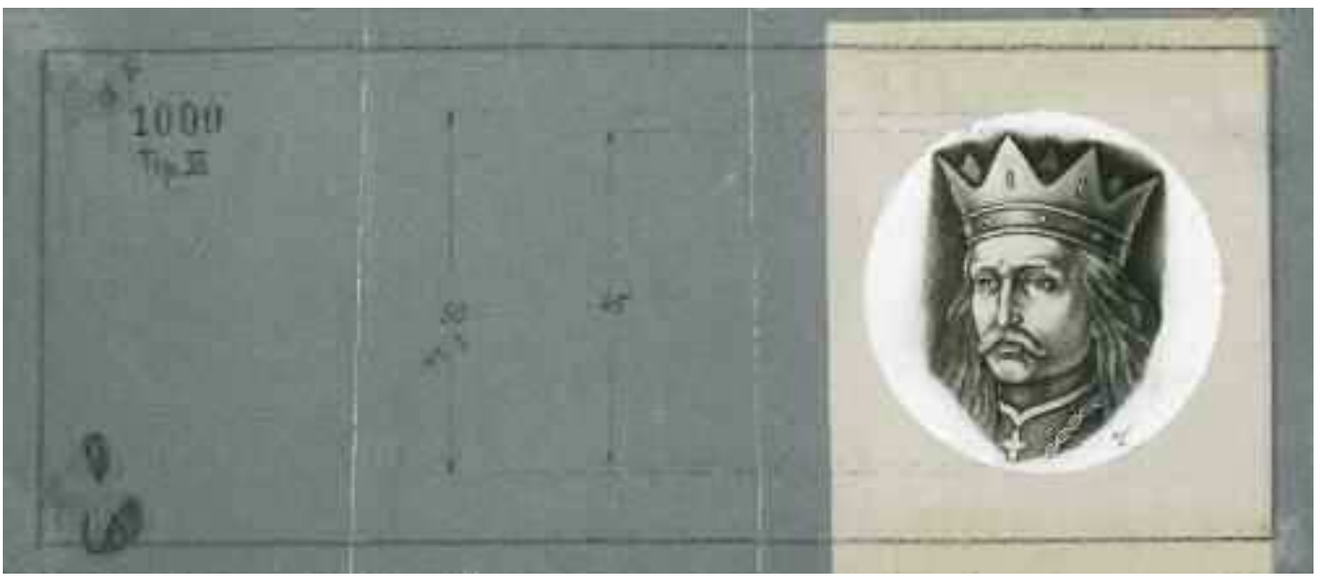

265.
Victor Georgescu
[1943]
Proiect de filigran pentru bancnota de 500 lei
Creion pe carton
17 x 6,9 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

266. (p. 295)
Victor Georgescu
[1943]
Proiect de filigran
Creion pe carton
22,7 x 17 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

266.

267.

267.
Anonim
[1943]
Proiect de filigran
Creion pe carton
Diametru 83 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

268.

268.
Anonim
[1943]
Proiect de filigran
Creion pe carton
Diametru 93 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

269.

269.
Anonim
[1943]
Proiect de filigran
Creion pe carton
Diametru 94 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

270.
Victor Georgescu
[1943]
Proiect de filigran
Creion pe carton
Diametru 120 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

270.

271.
Victor Georgescu
[1943]
Proiect de filigran
Creion pe carton
45 x 33,8 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

271.

272.

272.
Victor Georgescu
1940
Proiect de filigran
Acuarelă pe carton
13,7 x 13,7 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

273.

273.
Anonim
Proiect de filigran
Tuş şi acuarelă pe carton
Diametru 90 cm
Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

274.

E. Cristescu

Proiect de filigran

Tuş pe carton

18,6 x 17,3 cm

Imprimeria BNR, inv. nr. 3 654

274.

Index

B

Bacolescu, Jeana: 62, 63
Basarab, Ioana: 142, 143
Bassarab, Ludovic: 52, 53, 54, 55, 56,57, 58, 59
Bradbury Wilkinson & Co.: 38, 39, 61
Brătescu-Voineşti, Alexandru: 74, 75, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163

C

Calcografia e Cartevalori: 211
Cernescu, Nicolae: 146, 147
Chirovici, Gheorghe: 70, 71, 72, 73, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155
Clocachev, Tatiana: 76, 77
Constantinescu, Petre Aurel: 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 253
Crețoiu, C. B.: 64, 65, 68, 69
Cristescu, E.: 282, 283, 284, 301
Crețulescu, Honoriu: 66, 67

D

Del-Debbio, Lucian: 78, 79
Demetrescu Dem, I.: 144 145
Dimitriu, Horațiu: 12, 13, 26, 27

G

Georgescu, Victor: 170, 171, 172, 173, 174 175, 176, 177, 282, 286, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 297, 298, 299, 300
Greceanu, D.: 88, 89

I

Institutul Cartografic Unirea Braşov: 84, 85
Ionescu-Iaşi, Alexandru: 210, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 264, 265, 266, 267, 268, 269

L

Lasmer, Alex: 82, 83

M

Manoliu, Virgil: 138, 139 140, 141
Marcu, Duliu: 80, 81
Mazilescu, Alex: 96, 97
Medrea, Cornel: 164, 165, 166, 167, 168, 169
Melamed: 90, 91
Mihăescu, Ilie: 287
Moscu, A.: 180, 181
Murnu, Ary: 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 60, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 284, 285

N

Nichita, D.: 92
Nicolae, Marin Şt.: 93
Nițescu, Jean: 98, 99, 100, 101

P

Popoff, G. M.: 102, 103
Popovici, Zana: 94, 95, 104, 105

R

Rădulescu Crețoiu, Coca: 106, 107
Ressu, Camil: 14, 15, 30, 31, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219

S

Săvulescu, Licurg: 108, 109
Stoica, N.: 178, 179

T

Teodorescu Olaru, Ioan: 110, 111
Theodorescu-Sion, Ion: 16, 17, 18, 19, 32, 33, 34, 35
Tomca, Mărioara R.: 86, 87

V

Verona, Artur: 22, 23, 24, 25

Z

Zainea, Şerban: 208, 209, 228, 229, 230, 231, 242, 243
Zamfirescu, Lucian S.: 112, 113
Zlotescu, Gheorghe: 182, 183, 184, 185